

ГРЕЦЬКІ РУКОПИСИ XIV–XVIII СТ.

**З фондів Центральної наукової бібліотеки
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
КАТАЛОГ**

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Центральна наукова бібліотека
Фонд грецької культури. Одеська філія.

*До 200-річчя Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна*

ГРЕЦЬКІ РУКОПИСИ

XIV-XVIII ст.

З фондів Центральної наукової бібліотеки
ХНУ імені В.Н. Каразіна

КАТАЛОГ

ХАРКІВ
2003

ББК 91.09

УДК 091(38)(01)

Відп. за випуск: І.К. Журавльова, І.Г. Левченко

Грецькі рукописи: Каталог рукописів XIV-XVIII ст. – Х.: Центральна наукова бібліотека ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2003. – 68 с., іл.

Каталог грецьких рукописів, що зберігаються у ЦНБ ХНУ, видається з нагоди 200-річного ювілею Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна.

Невелика за обсягом (24 примірники) колекція грецьких рукописів репрезентує здебільшого богословську літературу, але не обмежується нею. У каталозі представлені античні автори, письменники XVII-XVIII ст., представники грецького національного відродження. Деяка частина рукописів вперше запроваджується до наукового обігу.

Видання розраховане на філологів, теологів, книгознавців, дослідників історії Греції.

Упорядники: О.В. Сучалкін, В.О. Репрінцева.

Переклад із грецької, наукова редакція: О.В. Сучалкін.

Переклад англійською мовою: В.В. Донець.

Фото: В.А. Литвинов.

Коректор О.В. Гавриленко.

Комп'ютерний макет і верстка: С.Г. Журавльов.

Підписано до друку 18.09.2003 р.

© Центральна наукова бібліотека ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2003.

© Фонд грецької культури. Одеська філія, 2003.

ЦНБ ХНУ ім. В.Н. Каразіна висловлює особливу подяку Артеменко-Кацаран Н.К., першому голові Харківського міського товариства "Геліос" за спонсорську підтримку.

ПЕРЕДМОВА

Зібрання рукописів Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна, що нараховує близько 1000 документів, складалося протягом двох століть. Воно формувалося з різних джерел.

Деякі рукописи надійшли до бібліотеки як дари вже в перші роки існування університету, і серед перших, хто подарував їх бібліотеці, був засновник Харківського університету імені В.Н. Каразін.

Одними з перших (в 1806 р.) були придбані у приватної особи 17 грецьких рукописів.

Частина рукописного зібрання ЦНБ – це рукописні матеріали бібліотеки Харківського колегіуму (Харківська духовна семінарія – з 1840 р.), значна кількість фонду цієї бібліотеки надійшла до ЦНБ після 1918 року.

Деякі рукописні документи залишилися бібліотеці після проведення в її стінах XII Археологічного з'їзду, що відбувся в Харківському університеті у 1902 р.

Значна частина рукописного зібрання складається зі студентських записів лекцій університетських викладачів.

Хронологічний діапазон рукописних документів ЦНБ нараховує 8 століть (XIII - XX ст.), якщо врахувати, що до одного із грецьких рукописів вклено пергаменний лист (можливо, захисний), що відноситься до XIII століття.

У каталозі наведено опис тільки грецьких рукописів, колекція яких нараховує на сьогоднішній день 24 примірники. Вважаємо, що цей каталог є першим повним науковим описом зібрання грецьких рукописів ЦНБ, крім того він має інформаційний та обліковий характер.

Перші відомості про грецькі рукописи бібліотеки Харківського університету з'явилися ще в 1807 р., коли професор Харківського університету Белен де Баллю, він же і перший бібліотекар університетської бібліотеки, зробив докладний опис 17 грецьких рукописів, придбаних університетом у приватної особи. Цей опис був опублікований в університетському виданні "Conspectus praelectionum a 17 augusti 1807 ad 30 junii 1808 anni in Caesarea Universitate Charkoviensi publice habendarum, 1807".

Опис Белена де Баллю з деякими скороченнями було передруковано в статті О. Gebhardt "Chr. Aug. Matthaei und seine Sammlung" в журналі "Zentralblatt fur Bibliothekswesen". [1898, T.15, с. 558].

У 1941 р. у безрезневому номері журналу "Историк-марксист" (с. 151-153) була надрукована стаття О.С.Коцевалова "Греческие, латинские и немецкие рукописи в библиотеке Харьковского государственного университета", у якій простежується історія формування колекції грецьких рукописів і наводиться коротка характеристика її змісту.

Грецькі рукописи, що зберігаються у Центральній науковій бібліотеці Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, були створені в період з XIV по XVIII ст. у православних монастирях. Тому тематика творів має переважно богословський характер (збірники канонів, твори отців церкви, тлумачення біблійних книг, церковна історія тощо), хоча і не обмежується ним. Коло авторів досить широке і різноманітне. Це не тільки письменники XVII-XVIII ст., представники грецького

національного відродження (Олександр Маврокордато, Георгій Корессій. Феофіл Коридалей, Георгій Сугдурі, Мелетій Афіньський та ін.), але й отці церкви (Василій Великий, Григорій Нісський, Григорій Назіанзін, Іоанн Дамаскін) та античні письменники (Арістофан, Арат, Клеомед, Нікомах Гераський).

У рукописах представлені як широко відомі твори (комедії Арістофана “Багатство” і “Хмари”, астрономічна поема Арата “Явища”, твір Василі Великого “Про користь грецьких книг для юнацтва” та ін.), так і недостатньо досліджені, серед яких можна назвати патерик ігумена Євергетидського монастиря в Константинополі отця Павла, “Церковну історію” Мелетія Афіньського і деякі інші.

Мова більшості рукописів (умовно названа “середньогрецькою”) традиційна для творів XVII-XVIII ст.: автори прагнуть до “аттичної чистоти”, але багато мовних явищ виходять за межі класичної давньогрецької і далекі від новогрецької мови.

Історія придбання більшості грецьких рукописів Харківським університетом носить дещо незвичайний характер. Як з’ясувалося пізніше, грецькі рукописи (17 прим.) були придбані, швидше за все, у підставної особи агента відомого німецького філолога і палеолога, еллініста Християна Фрідріха Маттеї, який декілька разів приїздив до Росії “на ловлю щастя та чинів”, був професором Московського університету, одержав звання колезького асесора, а пізніше став навіть надвірним радником. Він мав вільний доступ до скарбів московських бібліотек з метою їх вивчення й опису, навіть брав рукописи додому, але не завжди повертав їх. “Поважний професор” Маттеї за час свого перебування зумів вилучити з московських бібліотек і продати за кордон (чи в Росії) більше півсотні древніх рукописів. Свідченням цього є те, що один із грецьких рукописів ЦНБ (№ 1), що раніше належав Ватопедському монастирю, був привезений у другій пол. XVII ст. до Росії і зберігався в синодальній бібліотеці у Москві. Пізніше, як відомо з друкованих джерел, цей рукопис опинився у Х. Маттеї і був проданий Харківському університетові.

Інші рукописи, що не належать до описаних Беленом де Баллю, надійшли до Харківського університету від його засновника В.Н. Каразіна. Ці рукописи він отримав, вірогідно, у спадок від свого батька Назара Каразіна, який як російський емісар брав участь у боротьбі греків проти турків у 1753 р. під Бухарестом і за дорученням російської імператриці Катерини II купував та замовляв перепис грецьких рукописів. Про це свідчить запис у рукописі № 17.

Багато грецьких рукописів ЦНБ зберігаються у записах власників, але, на жаль, більшість з них ретельно закреслені (№№ 1, 3, 4, 8, 9, 11, 14, 18, 20, 21- 23). Тільки в рукописі № 5 зберігся запис грецькою мовою про належність книги: καὶ τὸδε Σεραφῆμ πατριάρχου Κωνσταντινου πόλεως, τοῦ ἀπὸ Φιλίππου πόλεως [“Ця” [книга] належить Серафиму з міста Філіппа, патріарху Константинопольському]. Можна припустити, що деякі рукописи із закресленими записами належали цій же особі, оскільки розташування записів і деякі елементи букв ідентичні зі збереженим записом. Питання про те, як вони потрапили до приватної особи, залишається відкритим.

Слід зазначити, що перша партія грецьких рукописів (17 прим.), як і друковані книги, що надійшли до бібліотеки в початковий період існування університету (1803–1807 р.), має штамп “У. Х.”, тобто “Університет Харківський” (№№ 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 14, 15, 18, 20, 21- 24); можливо, це перша печатка Харківського університету

та його бібліотеки. Крім того, більшість грецьких рукописів переплетено в характерну для тих років однакову оправу: світло-коричневий шкіряний корінець та різки, за винятком декількох рукописів у темно-коричневій тисненій шкіряній обкладинці.

Каталог складений на 4-ма мовами: грецькою (тільки назва, без анотації), українською, російською та англійською (назва рукопису чи складових частин збірника та анотація до них).

Опис грецьких рукописів ЦНБ здійснено з урахуванням практики опису грецьких рукописів БАН Росії (1963 р.) та опису грецьких актових документів і листів ЦНБ АН України (1991 р.).

Опис включає три основні складові частини: **1. Зовнішній опис. 2. Зміст рукопису. 3. Історія рукопису.**

Кожен рукопис описувався за такими характеристиками:

назва рукопису (якщо це збірники, до них подається назва українською мовою “Збірник”, оскільки у грецькій мові немає мовного еквівалента), після чого вказуються **аркуші**, на яких розташована та чи інша складова частина збірника, назва кожної складової частини збірника;

дата створення рукопису, якщо вона міститься в рукописі; якщо дати у рукописі немає, то вказується століття. При опису збірника датується кожна складова частина, якщо вона має конкретну дату чи століття [приблизно];

місце написання рукопису (місто) наводиться в тих випадках, якщо воно зазначено у рукописі;

ім'я переписувача зазначається в тих випадках, коли воно згадується у рукописі;

мова рукопису (якщо рукопис написаний кількома мовами, перелічуються всі мови і кількість почерків);

матеріал для рукопису: папір, пергамен та ін.;

обсяг рукопису (обсяг самого рукописного тексту, включаючи чисті аркуші, позначається арабськими числами; аркуші, що не відносяться до кодексу, указуються римськими числами; нумеровані сторінки або аркуші рукопису беруться у квадратні дужки);

розмір аркушів рукопису (у мм);

книжкові прикраси, ілюстрації: заставки, буквиці, кінцівки;

оправа: відомості про неї та фізичний стан рукопису;

історія рукопису: наводяться відомості про записи та різні помітки власників, за якими простежується історія існування рукопису.

Порядок розташування рукописів хронологічний, за століттями; у середині століття, якщо маютьс я дати, за роками.

До каталогу додаються список скорочень, покажчики – іменний, географічний.

Грецькі рукописи, що зберігаються у ЦНБ ХНУ, безсумнівно, мають великий інтерес для філологів, істориків, теологів, книгознавців.

Видання каталогу приурочується до Днів грецької культури у м.Харкові (вересень-листопад 2003 р.) та присвячується 200-річчю Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна..

1. [Збірник, XIV-XV ст.]

Зміст:

1. Арк. 2-33. Ἀράτου Φαινόμενα. 2. Арк. 34-66. Κλεομήδους περὶ κυκλικῆς θεωρίας μετεώρων. 3. Арк. 67-102. Νικομάχου Γερασίου Πυθαγορικοῦ ἀριθμητικὴν εἰσαγωγή.

Шифр: 269-р, 369/с.

[Збірник, [XIV-XV ст.]

Зміст:

1. Арк. 2-33. Арат. Явища.

2. Арк. 34-66. Клеомед. Про круговорот небесних тіл.

3. Арк. 67-102. Нікомах Гераський. Вступ до арифметики.

Манускрипт включає такі рукописи: 1. Знаменита поема Арата (310 – 245 р. до н.е.), що описує зоряне небо. У цьому творі, написаному гекзаметрами, поєднуються астрономічні знання, антична міфологія і стоїчна філософія. В епоху середньовіччя твір Арата використовувався як навчальний посібник. Текст Арата супроводжується схоліями. 2. Твір давньогрецького астронома Клеомеда (I-II ст. н.е.). Початок тексту Клеомеда (1-5 періоди) загублено; рукопис починається зі слів: Ο τοῖνον ἐν τῇ ἐκπύρωσει ὑπὸ τῆς οὐσίας χρομένης καταλαμβάνομενος τόπος νῦν κενός ἐστιν... Арк. 66b – окремі написи дидактичного характеру (очевидно, зроблені у більш пізній час; написані іншим почерком і не мають стосунку до “астрономічно-математичної” теми збірника). 3. Твір грецького математика-неопифагорійця Нікомаха з Гераси (близько 100 р. н.е.), у якому арифметичні поняття вперше одержали не геометричну, а цифрову інтерпретацію. Арк. 68,71 очевидно, помилкова нумерація аркушів, оскільки грецький текст не переривається.

Рукопис написаний давньогрецькою мовою, на папері, одним почерком (за винятком арк.66b), без книжкових прикрас, з багатьма малюнками, кресленнями і таблицями. Оправа картонна, зі шкіряними корінцем і ріжками (поч. XIX ст.), деякі аркуші пошкоджені книжковими шкідниками. Розмір аркуша – 220 x 145, обсяг – [102]арк.

На арк. 2 угорі напис: τοῦ Βατουλεδίου (“[із зібрання Афонського] Ватопедійського монастиря”).

Рукопис надійшов до ЦНБ у складі зібрання грецьких рукописів, описаних Белемом де Баллю ще у 1807 році, має штамп “У. Х.”, тобто “Університет Харківський”. По нижньому полю арк.2 був напис, тепер нерозбірливий, оскільки ретельно закреслений. За припущенням відомого дослідника грецьких рукописів Б.Л.Фонкича, по-варварськи (до дірок на папері) знищений напис [“Арсеній”] міг належати Арсенію Суханову, що у 1653–1655 р. здійснив поїздку до Греції на Святу гору Афон, звідкіля вивіз близько 500 грецьких манускриптів та друкованих книг. Ця поїздка була організована з ініціативи патріарха Никона, відомого церковного реформатора у Росії, з метою використання привезених книг для виправлення російських богослужбових видань.

[Сборник, XIV-XV в.]

Содержание:

1. Лл. 2-33. Арат. Явления.

2. Лл. 34-66. Клеомед. О круговороте небесных тел.

3. Лл. 67-102. Никомех Герасский. Введение в арифметику. [Кн.1-2].

Манускрипт включает следующие рукописи: 1. Знаменитая поэма Арата (310-245 гг. до н.э.), описывающая звездное небо. В этом произведении, написанном гекзаметрами, сочетаются астрономические знания, античная мифология и стоическая философия. В эпоху средневековья сочинение Арата использовалось в качестве учебного пособия. Текст Арата сопровождается схолиями. 2. Сочинение древнегреческого астронома Клеомеда (I-II вв. н.э.). Начало текста Клеомеда (1-5 периоды) утеряно; рукопись начинается со слов: *Ὁ τοῖνυν ἐν τῇ ἐκπύρωσει ὑπὸ τῆς οὐσίας χρομένης καταλαμβάνόμενος τόπος νῦν κενός ἐστιν...* Л.66b отдельные надписи дидактического характера (по-видимому, сделаны в более позднее время; написаны другим почерком и не имеют отношения к "астрономическо-математической" теме сборника). 3. Сочинение греческого математика-неопифагорейца Никомеда из Герасы (ок. 100 г. н.э.), в котором арифметические понятия впервые получили не геометрическую, а цифровую интерпретацию. Лл. 68,71, по-видимому, пронумерованы ошибочно, поскольку греческий текст не прерывается.

Рукопись написана на древнегреческом языке, на бумаге, одним почерком (за исключением л.66b), без книжных украшений, но снабжена рисунками, чертежами и таблицами. Переплет картонный, с кожаными корешком и уголками (нач. XIX в.), некоторые листы ветхие, повреждены книжными вредителями. Размер листа – 220 x 145, объем – [102] л.

На л.2 сверху надпись: *τοῦ Βατοπεδίου* ("Из собрания Афонского Ватопедийского монастыря").

Рукопись поступила в ЦНБ в числе собрания греческих рукописей, описанных Беленом де Баллю еще в 1807 году, имеет штамп "У. Х.", т.е. "Университет Харьковский". По нижнему полю л.2 была надпись, теперь нечитабельна, поскольку тщательно зачеркнута. По предположению известного исследователя греческих рукописей Б.Л.Фонкича, эта варварски (до дыр на бумаге) уничтоженная надпись ["Арсений"] могла принадлежать Арсению Суханову, который в 1653-1655 гг. совершил поездку в Грецию на Святую гору Афон, откуда вывез около 500 греческих манускриптов и печатных книг. Эта поездка была организована по инициативе патриарха Никона, известного церковного реформатора в России, с целью использования привезенных книг для исправления русских богослужебных изданий.

Contents:

1. Ff. 2-33. Arat. Phenomena.

2. Ff. 34-66. Cleomed. About circulation of celestial bodies.

3. Ff. 67-102. Nicomachus of Gerasa. Introduction to arithmetic.

[Books 1-2]

Included are: 1. The famous poem by Arat (310-245 BC) describing the star sky. In this work, written hexameter, the astronomical knowledge, antique mythology and stoic philosophy are combined. In the epoch of Middle Ages the work by Arat was used as manual. Arats text is accompanied by scholia. 2. The works by ancient Greek astronomer Cleomed (I-II cent. AD). The beginning of Cleomed text (1-5 periods) is lost, the manuscript begins with the words: Ο τοῖνυν ἐν τῇ ἐκπυρῶσει ὑπὸ τῆς οὐσίας χρομένης καταλαμβανόμενος τόπος νῦν κενός ἐστιν... F.66b - the separate inscriptions of didactic nature (apparently were made later, written in another handwriting and have no relation to "astronomical and mathematical" themes of the collection. 3. The work by Neo-Pythagorean Greek mathematician Nicomachus of Gerasa (about 100 AD), in which for the first time the mathematical concepts have received not geometrical but numerical interpretation. F.68-71 were evidently paged by mistake, as the Greek text is not interrupted.

The manuscript is written in ancient Greek, on paper, in one and the same handwriting (except f.66b), without book decorations but with drawings, schemes and tables.

Binding cardboard, with leather spine and corners (beginning of the XIX cent.). some leaves are dilapidated, damaged by book pests. 220 mm x 145 mm, volume - [102] ff.

There is an inscription at the top of f.2: τοῦ Βατουπεδίου ("[from the collection of Athon] Batopedius monastery").

Acquired by the Central Scientific Library with the collection of Greek manuscripts described by Ballin de Ballu as recently as 1807, has a stamp "Y.X." i.e. "University of Kharkov". There was an inscription in the low margin of f. 2, now it is unreadable, as it was painstakingly struck out. According to the assumption of the known researcher of the Greek manuscripts Fonkich B.L. this barbarously (up to holes on paper) obliterated inscription ["Arsenij"] could belong to Arsenij Suhanov, who made a trip to Holy Mountain Athos in Greece in 1653-1655 and took out about 500 Greek manuscripts and printed books from there. This trip was organized on the initiative of patriarch Nikon, well known Church reformer in Russia, with the purpose of using the brought books for improving Russian prayer books.

2. [Збірник, XV-XVI ст.]

Зміст:

1. Арк.1-30. Εξήγησις τῶν τετραστίχων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου]. 2. Арк. 31-99. Ολυμπιοδάρου ἐξήγησις Ἐκκλησιαστοῦ. 3. Арк.100-174b. [Τοῦ σοφοῦ μοναχοῦ Νείλου ἐξήγησις τοῦ Ἄσμα τῶν ἁσμάτων]. 4. Арк. Л.174b-187b. Ἐτέρα ἐξήγησις ὡς ἐν συνόψει, Φίλωνος ... 5. Арк.Л.187b-195. Κυρίλλου τοῦ ἀγιοτάτου καὶ τὰ θεία σοφοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας σχόλια εἰς τὸ Ἄσμα τῶν ἁσμάτων Σολομώντος. 6. Арк.196-203. Περὶ τῆς δράσεως Δανιήλ. 7. Арк. 204-208b. [Περὶ] τοῦ Ἀμβακούμ τοῦ προφήτου. 8. Арк. 208b-215. Τοῦ ἐν ἀγίοις ... Ἀνδρείου ἀρχιεπισκόπου Κρήτης λόγος ... περὶ γεννήσεως τῆς ὑπεραγίου Θεοτόκου. 9. Арк. 216. уривок з богословського тексту про якесь пророцтво. 10. Арк. 217a. окремі написи ("проба пера"). 11. Арк. 217b. богословський текст про гріх Каїна (можливо, уривок з твору Філона Олександрійського "Про жертвоприношення Авеля і Каїна"). 12. Арк. 218

(перевернутий) очевидно, випадково потрапив у книгу уривок з богословського тексту про Перетворення Ісуса Христа. 13. Арк. 219 (перевернутий) випадково потрапив у книгу: уривок з латинського тексту. [XIII-XIVст.]

Шифр: 100-p, 134/c.

[Збірник, XV-XVI ст.]

Зміст:

1. Арк. 1-30. Тлумачення чотиривіршів Григорія Богослова.

2. Арк. 31-99. Олімпіодор. Тлумачення "Екклесіаста".

3. Арк. 100-174b. Мудрого ченця Ніла тлумачення "Пісні пісень".

4. Арк. 174b-187b. Виклад іншого тлумачення за Філоном

Олександрійським.

5. Арк. 187b-195. Найсвятішого і мудрого архієпископа Олександрійського Кирила тлумачення "Пісні пісень" Соломона.

6. Арк. 196-203. Про видіння Даниїла.

7. Арк. 204-208b. Про пророка Авакума.

8. Арк. 208b-215. Святого Андрія, архієпископа Критського, промова про рідзв Пресвятої Богородиці.

9. Арк. 216 – уривок з богословського тексту про якесь пророцтво.

10. Арк. 217a – окремі написи ("проба пера").

11. Арк. 217b – богословський текст про гріх Каїна (можливо, уривок з твору Філона Олександрійського "Про жертвоприношення Авеля і Каїна").

12. Арк. 218 – (перевернутий), очевидно, випадково потрапив у книгу: уривок з богословського тексту про Перетворення Ісуса Христа.

13. Арк. 219 – (перевернутий) випадково потрапив у книгу: уривок з латинського тексту. [XIII-XIVст.]

Рукописний збірник XV-XVI ст. (за винятком останнього 219 аркуша, написаного в XIII-XIV ст. латинською мовою) включає такі складові частини: 1. Богословський трактат. Текст на арк.1 зіпсований (читаються тільки окремі слова). Початок рукопису втрачений. 2. Богословський трактат (тлумачення біблійної "Книги Екклесіаста, чи Проповідника"). Арк. 31– на верхньому полі сторінки напис (більш пізнього часу): *ἐκ τῶν τοῦ Γεωργίου ἐκ Τρίκκης ...* ("з [зібрання] Георгія з Тріккі ..."). 3. Богословський трактат (тлумачення біблійної "Пісні пісень Соломона"). Початок книги загублений. Автор зазначений наприкінці рукопису на арк. 174b. 4. Короткий виклад алегоричного тлумачення книг Старого Завіту. 5. Богословський трактат одного з отців Церкви Кирила Олександрійського. 6. Богословський трактат (тлумачення біблійної "Книги пророка Даниїла"). 7. Богословський трактат (тлумачення біблійної "Книги пророка Авакума"). 8. Богословський трактат. 9. Арк. 216 – уривок з богословського тексту про якесь пророцтво. 10. Арк. 217a – окремі написи ("проба пера"). 11. Арк. 217b – богословський текст про гріх Каїна (можливо, уривок з твору Філона Олександрійського "Про жертвоприношення Авеля і Каїна"). 12. Арк. 218

(перевернутий).. вірогідно, випадково потрапив до книги: уривок з богословського тексту про Перетворення Ісуса Христа. 13. Арк. 219 (перевернутий) випадково потрапив до книги: уривок із латинського тексту [XIII-XIV ст.]

Рукопис написаний середньогрецькою мовою, **на пергамені**, одним почерком (крім останнього листа латиною), без книжкових прикрас. Оправа картонна, з ушкодженим шкіряним корінцем і ріжками (поч. XIX ст.), перший і останні 3 аркуші рукопису ушкоджені; імовірно, рукопис зберігався у вологості, пергамен став твердим, покоровленим. Розмір аркуша – 190 x 135, обсяг – [219] арк.

[Сборник, XV-XIV вв.]

Содержание:

1. Лл. 1-30. Толкование четверостиший Григория Богослова.
2. Лл. 31-99. Олимпиодор. Толкование “Экклезиаста”.
3. Лл. 100-174b . Мудрого монаха Нила толкование “Песни песней”.
4. Лл. 174b-187b. Изложение другого толкования по Филоу.
5. Лл. 187b-195. Святейшего и мудрого архиепископа Александрийского Кирилла толкование “Песни песней” Соломона.
6. Лл. 196-203. О видении Даниила.
7. Лл. 204-208b. О пророке Аввакуме.
8. Лл. 208b-215. Святого Андрея, архиепископа Критского, речь о рождестве Пресвятой Богородицы.
9. Лл. 216 – отрывок из богословского текста о каком-то пророчестве.
10. Лл. 217a – отдельные надписи (“проба пера”).
11. Лл. 217b – богословский текст о грехе Каина (возможно, отрывок из сочинения Филона Александрийского “О жертвоприношении Авеля и Каина”).
12. Лл. 218 (перевернут) – по-видимому, случайно попавший в книгу: отрывок из богословского текста о Пресобращении Иисуса Христа.
13. Лл. 219 (перевернут) – случайно попавший в книгу отрывок из текста на латинском языке. [XIII-XIVст.]

Рукописный сборник XV-XVI вв. (за исключением последнего 219 листа, написанного в XIII - XIV вв. на латинском языке) включает следующие составные части: 1.Богословский трактат. Текст на л.1. испорчен (читаются только отдельные слова). Начало рукописи утрачено. 2. Богословский трактат (толкование библейской “Книги Экклезиаста, или Проповедника”). Л.31 –верху страницы надпись (более позднего времени): *ἐκ τῶν τοῦ Γεωργίου ἐκ Τρίκκης ...* (“из [собрания] Георгия из Трики ...”). 3. Богословский трактат (толкование библейской “Песни песней Соломона”). Начало книги утеряно. Автор указан в конце рукописи на л.174b. 4. Краткое изложение аллегорического толкования книг Ветхого Завета. 5. Богословский трактат одного из отцов Церкви Кирилла Александрийского. 6. Богословский трактат (толкование библейской “Книги пророка Даниила”). 7. Богословский трактат (толкование библейской “Книги пророка Аввакума”). 8. Богословский трактат. 9. Л.216 – отрывок из богословского текста о каком-то пророчестве. 10. Л.217a – отдельные надписи (“проба пера”). 11. Л. 217b – богословский текст о грехе Каина (возможно, отрывок из сочинения Филона

Александрийского “О жертвоприношении Авеля и Каина”). 12. Л. 218 (перевернут) – по-видимому, случайно попавший в книгу отрывок из богословского текста о Преображении Иисуса Христа. 13. Л. 219 (перевернут) – случайно попавший в книгу отрывок из текста на латинском языке [XIII-XIV вв.].

Рукопись написана на среднегреческом языке, на пергаменте, одним почерком, кроме последнего листа, который на латыни; без книжных украшений Переплет картонный, с поврежденным кожаным корешком и уголками (нач. XIX в.); первый и последние 3 листа рукописи повреждены, вероятно, рукопись хранилась в сырости, пергамент стал жестким, покоробившимся. Размер листа 190 x 135, объем – [219]л.

[Collection, XV-XVI cent.]

Contents:

1. Ff.1-30. Interpretation of Gregory of Nazianzus quatrains.
2. Ff.31-99. Olympiadorus. Commentaries on “Ecclesiasticus”.
3. Ff.100-174b. The wise monk Nils interpretation of “Song of Songs”.
4. Ff.174b-187b. Another interpretation according to Philo.
5. Ff.187b-195. The most holy and wise archbishop Cyril of Alexandrias interpretation of Solomon “Song of Songs” .
6. Ff.196-203. About Daniels vision.
7. Ff.204-208b. About prophet Avvakum.
8. Ff.208b-215. Speech by St. Andrew, archbishop of Crete, about the birth of the Blessed Virgin Mary.
9. Ff.216 - An extract from the theological text about some prophecy.
10. Ff.217a. - Separate inscriptions (“attempts at writing”).
11. Ff.217b. - Theological text about Cains sin (possibly an extract from Phil of Alexandrias work “About sacrifice of Abel and Cain”).
12. Ff.218 (upturned) Apparently got into the book by chance, an extract from the theological text about Transfiguration of Jesus Christ.
13. Ff.219. (upturned) Got into the book by chance: an extract from the Latin text. [XIII-XIV cent.].

The handwritten collection of the XV-XVI cent. (except the last, f. 219, written in XIII-XIV cent. in Latin) includes the following parts: 1. The theological treatise. The text on f. 1 is damaged (only separate words are readable). The beginning of the manuscript is lost. 2. The theological treatise (interpretation of the biblical “Books of Ecclesiastes or Apocrypha”). F.31- there is an inscription (written later): ἐκ τῶν τοῦ Γεωργίου ἐκ Τρίκκης ... (“from the collection of George of Trikkha”) at the top of the leaf. 3. The theological treatise (interpretation of biblical “Song of Songs of Solomon”). The beginning of the book is lost. The author is indicated at the end of the manuscript on f. 174b. 4. A brief account of allegorical interpretation of the books of the Old Testament. 5. The theological treatise of one of the Fathers of the Church Cyril of Alexandria. 6. The theological treatise (interpretation of the biblical “Books of Prophet Daniel”). 7. The theological treatise (interpretation of the biblical “Books of prophet Avvakum”). 8. The theological treatise. 9. F. 216 - an extract from the theological text about some prophecy. 10. F. 217a - some inscriptions (“attempts at writing”). 11. F. 217b - theological text about Cain

s sin (possibly it is a passage from the works of Philo of Alexandria "About sacrifice of Abel and Cain". 12. F. 218 (upturned) - possibly got into the book by chance - an extract from the theological treatise about the Transfiguration of Jesus Christ. 13. F. 219 (upturned) - an extract from the text in Latin (XII-XIV cent.) got into the book by chance.

The manuscript is written in middle Greek, on parchment, in the same handwriting, except the last leaf in Latin; without book decorations. Cardboard binding with the damaged leather spine and corners (beginning of the XIX cent.), the first and the last three leaves of the manuscript are defective, probably the manuscript was kept in dampness, and the parchment became stiff and buckled. 190 mm x 135 mm, volume [219] ff.

3. [Збірник, XVII ст.]

Зміст:

1. С. 1-31. Διδασκαλία περὶ τοῦ ἁκραίφνου τρόπου τοῦ διδάσκειν τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν εὐαγγέλιον ἐκδοθεῖσα παρὰ Γερασίου Βλάχου. - [XVII ст.] 2. С. 33-123. Ἐκδοσις περὶ τέχνης ῥητορικῆς παρὰ τοῦ σοφωτάτου μητροπολίτου τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Σάρδεων κυρίου, κυρίου Εἰφραίμ. - 1691. 3. С. 124-134. Περί τῶν τῆς ῥητορικῆς σχημάτων συναχθέντα παρὰ τοῦ ἐν διδασκάλοις ἐλαχίστου Εὐμανουὴλ ἱερέως. - [XVII ст.] 4. С. 134-141. Ἐπιτομή προγυμνασμάτων Ἀφθονίου σοφιστοῦ. - [XVII ст.] 5. С. 142-151. Περί τῶν εἰς τὸ γένος τῆς ῥητορικῆς λεγομένων βραχεῖα σύνοψις παρὰ τοῦ ταπεινοῦ μητροπολίτου Σάρδεων. 1692.

Шифр: 190-р, 286/с.

[Збірник, XVII ст.]

Зміст:

1. С. 1-31. Наставлення Герасима Влаха про найкращий спосіб вивчення Святого Євангелія. [XVII ст.].

2. С. 33-123. Твір Єфрема, наймудрішого митрополита найсвятішої митрополії Сард про мистецтво риторики. 1691.

3. С. 124-134. Твір смиренного священика Еммануїла про риторичні фігури. [XVII ст.].

4. С. 134-141. Короткий виклад попередніх вправ [у риториці] вчителя Афтонія [XVII ст.].

5. С. 142-151. Короткий огляд навчань про риторику, складений смиренным митрополитом Сард [Єфремом]. 1692.

Рукопис включає п'ять частин: 1. Богословський трактат про методи вивчення Нового Завіту, що пояснює, крім того, деякі неясні чи суперечливі реалії Святого Євангелія. 2. Підручник риторики, у якому розглядаються основні принципи мистецтва красномовства. 3. Підручник риторики, що розглядає тропи, фігури думки, фігури мови. 4. Питання та завдання з риторики для початківців. 5. Короткий виклад основних принципів риторики.

Рукопис писаний середньогрецькою мовою, одним почерком, прикрашений буквицями. Картонна обкладинка поч. XIX ст. зі шкіряним корінцем. Розмір аркушів – 270 x 185; 205 x 130; обсяг – 152 с.; рукопис на папері, у гарному стані.

[Сборник, XVII в.]

Содержание:

1. С. 1-31. Наставление Герасима Влаха о наилучшем способе изучения Святого Евангелия. [XVII в.]
2. С. 33-123. Сочинение Ефрема, мудрейшего митрополита святейшей митрополии Сард об искусстве риторики. 1691.
3. С. 124-134. Сочинение смиренного священника Эммануила о риторических фигурах. [XVII в.]
4. С. 134-141. Краткое изложение предварительных упражнений [в риторике] учителя Афтония. [XVII в.]
5. С. 142-151. Краткий обзор учений о риторике, составленный смиренным митрополитом Сард [Ефремом]. 1692.

Рукопись включает пять частей: 1. Богословский трактат о методах изучения Нового Завета, объясняющий, кроме того, некоторые неясные или спорные реалии Святого Евангелия. 2. Учебник риторики, рассматривающий основные принципы искусства красноречия. 3. Учебник риторики, рассматривающий тропы, фигуры мысли, фигуры речи. 4. Вопросы и задания по риторике для начинающих. 5. Краткое изложение основных принципов риторики.

Рукопись написана на среднегреческом языке, одним почерком, украшена буквицами. Картонный переплет нач. XIX в. с кожаным корешком. Размер листов – 270 x 185; 205 x 130; объем – 152 с.; рукопись на бумаге, в хорошем состоянии.

[Collection, XVII cent.]

Contents:

1. P. 1-31. Gerasim Vlachs instructions about the best way of the Holy Gospels learning. [XVII cent.]
2. P. 33-123. The work by Ephraem, the wisest metropolitan of his the most holy see Sardis, about rhetoric. - 1691.
3. P. 124-134. The works by meek priest Immanuel about rhetorical figures. [XVII cent.].
4. P. 134-141. A brief account of the preliminary exercises [in rhetoric] by teacher Aphtony. - [XVII cent.].
5. P. 142-151. A brief review of the treatises on rhetoric compiled by meek metropolitan of Sardis [Ephraem]. - 1692.

Included are five parts: 1. The theological treatise about the methods of the New Testament learning explaining some obscure and debatable realities of the Holy Gospel. 2. A rhetorical textbook considering the basic principles of the rhetoric. 3. A rhetoric textbook considering tropes, figures of thought, figures of speech. 4. Questions and exercises in rhetoric for beginners. 5. A brief account of the basic principles of rhetoric.

The manuscript is written in middle Greek, in the same handwriting, decorated with initials. Cardboard binding of the beginning of the XIX cent., with a leather spine. 270 cm x 185 cm, 205 mm x 130 mm, volume 152 p., written on paper, well preserved.

4. [Збірник, XVII - XVIII ст.]

Зміст: 1. С. 1-869. Συλλογὴ τῶν ἱερῶν κανόνων. 2. С. 873-928: Ἀπὸ νῆσις πρὸς τοὺς διερωτήσαντας...

Шифр: 77-р, 107/ с.

[Збірник, XVII – XVIII ст.]

Зміст:

1. С. 1-869. Зібрання священних канонів. [Т.1].

2. С. 873-928. Відповіді на питання.

Збірник XVII-XVIII ст. містить такі рукописи: збірник православних канонів (канони загальні, канони загальні для мирян і кліриків, канони для єпископа, канони для диякона, канони для чоловіків, канони для жінок та ін.); додаток до збірника канонів, що роз'яснює деякі складні питання богослужіння.

Рукопис написаний середньогрецькою мовою, одним почерком, деякі розділи мають кіноварні заголовки та буквиці. Рукопис добре зберігся, оправа картонна, обтягнута коричневою шкірою з тисненням рослинним орнаментом. У центрі верхньої частини оправи – золоте тиснення із зображенням розп'яття Христа; на нижній частині – зображення Богоматері. На книзі збереглися залишки застібок. Розмір аркуша – 220 x 165, обсяг – [6], 928, [6] с. Рукопис на папері, має штамп „У.Х.”.

[Сборник, XVII – XVIII в.]

Содержание:

1. С. 1-869. Собрание священных канонов. [Т. 1]

2. С. 973-928. Ответы на вопросы.

Сборник XVII-XVIII в. включает следующие рукописи: сборник православных канонов (каноны всеобщие, каноны общие для мирян и клириков, каноны для епископа, каноны для диякона, каноны для мужчин, каноны для женщин и др.); приложение к сборнику канонов, разъясняющее некоторые трудные вопросы богослужения.

Рукопись написана среднегреческим языком, одним почерком, некоторые разделы имеют кинноварные заголовки и буквицы. Рукопись в хорошем состоянии, переплет картонный, обтянут коричневой кожей с тисненым растительным орнаментом. В центре верхней крышки переплета - золотое тиснение изображения распятия Христа, на нижней крышке – изображение Богоматери. На книге сохранились остатки застёжек. Размер листа – 220 x 165, объем – [6], 928, [6]с. Рукопись на бумаге, имеет штамп „У.Х.”.

[Collection, XVII-XVIII cent.]

Contents:

1. P. 1-869. Collection of the holy canons [T.1].
2. P. 973-928. Questions and answers.

The collection of the XVII-XVIII cent. includes the following manuscripts: the collection of the orthodox canons (general canons, general canons for laymen and clergymen, canons for bishops, canons for deacons, canons for men, canons for women etc), appendix to the collection of canons with explanation of some difficult questions of liturgy.

The manuscript is written in middle Greek, in the same handwriting, some chapters have cinnabar headlines and initials. The manuscript is well preserved, cardboard binding, covered with brown leather with embossed vegetable ornament. There is a gold stamped image of the crucifixion of Christ in the center of the upper board cover and the image of Mother of God at the bottom board cover. The book has remains of clasps. 220 mm x 165 mm, volume [6], 928, [6]p.

On paper, has a stamp "Y.X." i.e. "University of Kharkov".

5. Συλλογὴ τῶν ἱερῶν κανόνων. Κανόνες τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ τῶν συνόδων καὶ [τῶν ἁλλων]. [XVII-XVIII ст.]

Шифр: 78-р, 108/с.

Зібрання священних канонів. [T.2]. Канони святих апостолів, всесвітніх соборів та інші. [XVII-XVIII ст.]

Збірник православних канонів (канони святих апостолів, всесвітніх соборів; канони Василя Великого, Григорія Нісського та ін.) XVII-XVIII ст. Рукопис починається записом десяти заповідей (ἡ δεκάλογος) на арк. [I-II]. Арк.1-7а – вступ і пояснення канонів святих апостолів. Арк.7b-9 – зміст. Основний текст рукопису розміщено на [47], 827 с.

Рукопис написаний середньогрецькою мовою, одним почерком, на папері. Ініціали та деякі заголовки кармінні. Розмір аркуша – 200 x 135, обсяг – [II, 9] арк., [47], 827 с. Оправа – дерево, обтягнуте коричневою шкірою з тисненням рослинним орнаментом, сліди застібок; книга в доброму стані, за винятком ушкодженого корінця.

На нижньому полі першого аркуша надпис: καὶ τὸδε Σεραφῆμ πατριάρχου Κωνσταντίνου πόλεως, τοῦ ἀπὸ Φιλίππου πόλεως (ця [книга] належить Серафиму з міста Філіппа, патріарху Константинопольському), який не закреслено, на відміну від інших рукописів.

Собрание священных канонов. [T.2]. Каноны святых апостолов, вселенских соборов и другие.- [XVII-XVIII в.]

Сборник православных канонов (каноны святых апостолов, вселенских соборов; каноны Василия Великого, Григория Нисского и др.) предваряет запись десяти заповедей (ἡ δεκάλογος) на лл.[I-II]. Лл.1-7а – введение и объяснение канонов святых апостолов. Лл. 7б-9 – оглавление. Основной текст рукописи помещен на [47], 827 с.

Рукопись написана на среднегреческом языке, одним почерком, на бумаге. Инициалы и некоторые заголовки карминные. Размер листа – 200 x 135, объем – [II, 9] л., [47], 827 с. Переплет – дерево, обтянутое коричневой кожей с тисненным растительным орнаментом, следы застежек; книга неплохо сохранилась, за исключением поврежденного корешка.

По нижнему полю первого листа надпись: καὶ τόδε Σεραφῆμ πατριάρχου Κωνσταντίνου πόλεως, τοῦ ἀπὸ Φιλίππου πόλεως (“Эта” [книга] принадлежит Серафиму из города Филиппа, патриарху Константинопольскому), которая, в отличие от других рукописей, не зачеркнута.

Collection of the holy canons [T.2]. Canons of holy apostles, ecumenical councils etc. [XVII-XVIII cent.]

The collection of the orthodox canons (canons of holy apostles, ecumenical councils, canons of Basil the Great, Gregory of Nisa etc.) follows the record of Ten Commandments (ἡ δεκάλογος), ff. [I-II]. F.1-7a - introduction and explanation of canons of holy apostles. F.7b-9 - the table of contents. The basic text of the manuscript is placed on [47], 827 p.

The manuscript is written in middle Greek, in the same handwriting, on paper. Initials and some headlines are carmine. 200 mm x 135 mm, volume - [II, 9] ff., [47], 827 p.

Bound in wooden boards covered with brown leather, embossed with vegetable ornament, traces of clasps, the book is well preserved except the damaged spine.

There is an inscription in the low margin of the first leaf: καὶ τόδε Σεραφῆμ πατριάρχου Κωνσταντίνου πόλεως, τοῦ ἀπὸ Φιλίππου πόλεως (this [book] belongs to Seraphim from Phillippa, patriarch of Constantinople), which unlike other manuscripts was not struck through.

6. [Збірник, XVII-XVIII ст]

Зміст: 1. Арк. 1-31. Εἰς τὴν θεολογίαν προλεγόμενα. 2. Арк. 32-102. Τῆς ἱερᾶς θεολογίας βιβλίον Α' περὶ Θεοῦ ἑνὸς καὶ τῶν Θεῶν αὐτοῦ προσόπτων. 3. Арк. 103-147. Τῆς ἱερᾶς θεολογίας βιβλίον Β' περὶ Θεοῦ τριᾶδος. 4. Арк. 160-161 (окремий аркуш, складений удвічі) богословський текст про божественну милість та благодать. 5. Арк. 162-221. Τῆς ἱερᾶς θεολογίας βιβλίον Γ' περὶ Δημιουργίας. 6. Арк. 235-310. Περὶ ἐνσαρκώσεως.

Шифр: 103-p, 137/c

[Збірник, XVII-XVIII ст]

Зміст:

1. Арк. 1-31. Вступ до теології.
2. Арк. 32-102. Священна теологія. Книга 1. Про єдиного Бога та про божественні властивості.
3. Арк. 103-147. Священна теологія. Книга 2. Про триєдність Бога.
4. Арк. 160-161 – (окремий лист, складений удвічі) богословський текст про божественну милість та благодать.
5. Арк. 162-221. Священна теологія. Книга 3. Про творення.
6. Арк. 235-310. Про [божественні] втілення.

Рукописний збірник богословських творів XVII-XVIII ст. включає три книги священної теології. У третій книзі цього твору на арк. 213 подається список розходжень між лютеранським і кальвіністським віросповіданнями. Окремий аркуш, складений удвічі, містить богословський текст про божеску милість і благодать. На арк. 311 розміщені хронологічні нотатки – зіставлення подій у суспільному і церковному житті. Аркуші 148-159, 222-234, 312-319 не містять тексту.

Рукопис написаний середньогрецькою мовою, на папері, одним почерком (за винятком арк. 214, 219), без книжкових прикрас. Оправа картонна, зі шкіряним корінцем і ріжками. Розмір – 284 x 196, обсяг – 319 арк. Кодекс у гарному стані, має штамп «У.Х.».

[Сборник, XVII-XVIII в.]

Содержание:

1. Лл. 1-31. Введение в теологию.
2. Лл. 32-102. Священная теология. Книга 1. О едином Боге и о божественных свойствах.
3. Лл. 103-147. Священная теология. Книга 2. О триничности Бога.
4. Лл. 160 161 – (отдельный лист, сложенный вдвое) богословский текст о божественной милости и благодати.
5. Лл. 162-221. Священная теология. Книга 3. О Творении.
6. Лл. 235-310. О [божественном] воплощении.

Рукописный сборник богословских сочинений XVII-XVIII в. включает три книги священной теологии, в кн. 3 на л. 213 помещен список различий между лютеранским и кальвинистским вероисповеданиями. Отдельный лист, сложенный вдвое, содержит богословский текст о божеской милости и благодати. На л.311 помещены хронологические заметки – сопоставления событий в общественной и церковной жизни. Листы 148-159, 222-234, 312-319 не содержат текста.

Рукопись написана на среднегреческом языке, на бумаге, одним почерком (за исключением лл. 214, 219), без книжных украшений. Переплет картонный, с кожаным корешком и уголками. Размер 284 x 196, объем 319 л. Кодекс в хорошем состоянии, имеет штамп „У.Х.“.

[Collection, XVII-XVIII cent.]

Contents:

1. Ff.1 -31. Introduction to theology.

2. Ff.32-102. Holy theology. Book 1. About single God and about His divine properties.

3. Ff.103-147. Holy theology. Book 2. About triune God.

4. Ff.160-161. (separate leaf folded in two) Theological text about Gods favor and grace.

5. Ff.162-221. Holy theology. Book 3. About Creation.

6. Ff.235-320. About [divine] incarnation.

The handwritten collection of theological works of the XVII-XVIII cent., includes three books of holy theology, on f. 213 in the book 3 there is a list of distinctions between Lutheran and Calvinistic religions. A separate leaf, folded in two, contains a theological text about Gods favor and grace. On f. 311 chronological notes are placed - comparison of some events in public and church life. Ff. 148-159, 222-234, 312-319 have no text.

The manuscript is written in middle Greek. on paper, in the same handwriting (except ff. 214, 219), without book decorations. Cardboard binding with leather spine and corners. 284 mm x 196 mm, volume - 319 f. The codex is well preserved, has a stamp "V.X." i.e. "University of Kharkov".

7. [Збірник, XVII-XVIII ст.]

Зміст: 1. Арк. II-VII, 1-869. Συλλογή τῶν θεοφθόγγων ρημάτων, καὶ διδασκαλιῶν τῶν θεοφόρων πρώτων, ἀπὸ πάσης γραφῆς θεοπνεύστου συναθροισθεῖσα, καὶ οἰκείως καὶ προσφόρως ἐκτεθεῖσα, εἰς ὠφέλειαν τῶν ἐντυγχανόντων, παρὰ Παύλου τοῦ ὁσιωτάτου μοναχοῦ, κτήτορος τε καὶ ἡγουμένου μονῆς τῆς Θεομήτορος, τῆς ἐπονομαζομένης Εὐεργετιδος. 2. Арк. 431-441: Ἀπὸ φθέγματα καὶ ἱστορίας τῶν ἁγίων, μαζομένα ἐκ τοῦ πατερικοῦ, καὶ ἐκ τῶν βίων τῶν ἁγίων, καὶ ἐρμηνευθέντα εἰς πέζην φάσιν παρὰ Γεωργίου ῥήτορα Αἰνίου. 3. Арк. 442 окремий напис: ἔχε про σοῦ ... ἀγγέλους κυρίου, δούλευσον καλῶς καὶ καλῶς δουλευθήσῃ (нехай стануть перед тобою ангели Господа; корися їм, і вони будуть коритися тобі).

Шифр: 90-р, 121/с.

[Збірник, XVII-XVIII ст.]

Зміст:

1. Арк. II-VII, 1-869. Зібрання божественних висловів та повчань, складене з божественним натхненням (для допомоги тим, хто приходить до обителі) благочестивим ченцем Павлом, засновником й ігуменом обителі Богоматері-благодіїниці.

2. Арк. 431-441. Вислови святих отців, вибрані з патерика і житій святих і доступно витлумачені ритором Георгієм Еносським.

3. Арк. 442 – окремий напис: “Нехай стануть перед тобою ангели Господа; корися їм, і вони будуть коритися тобі”.

Збірник XVII-XVIII ст. містить такі складові: 1-ша частина – Патерик ігумена Евєргетидського монастиря у Константинополі отця Павла. Рукопис містить 1-у та

2-у книги патерика. На арк. II-VIIb зміст 1-ї та 2-ї книг; арк. 1-221 – Βιβλίον Πρώτων (Книга Перша, що складається з 50 глав); арк. 222-423b – Βιβλίον Δεύτερον (Книга Друга, що складається з 50 глав). Аркуші 423-430 не містять тексту. 2-а частина це збірник апофтегм. 3-я має тільки окремих напис.

Рукопис написаний середньогрецькою мовою, одним почерком, прикрашений заставкою, ініціалами, кінцівками. Розмір аркуша – 220 x 163, обсяг – [11], 442 арк., писана на папері. Оправа дерев'яна, обтягнута коричневою шкірою з тисненням рослинним орнаментом, збереглася одна з застібок. Кодекс у хорошому стані, має штамп „У.Х.”.

[Сборник, XVII-XVIII в.]

Содерж:

1. Лл. II-VII, 1-869. Собрание божественных речений и поучений, составленное по божественному вдохновению (для помощи приходящим) благочестивым монахом Павлом, основателем и игуменом обители Богоматери-благотельницы.

2. Лл. 431-441. Изречения святых отцов, избранные из патерика и житий святых и доступно истолкованные ритором Георгием Эносским.

3. Л. 442 отдельная надпись: “Пусть предстанут перед тобой ангелы Господа; повинуйся им, и они будут повиноваться тебе”.

Сборник XVII-XVIII в. включает следующие части: 1-я часть – Патерик игумена Евергетидского монастыря в Константинополе отца Павла. Рукопись содержит 1-ю и 2-ю книги патерика. Лл. II-VIIb – содержание 1-й и 2-й книг; лл. 1-221 Βιβλίον Πρώτων (Книга Первая, состоящая из 50 глав); лл. 222-423b – Βιβλίον Δεύτερον (Книга Вторая, состоящая из 50 глав). Лл. 424-441 не содержат текста. 2-я часть – сборник апофтегм. 3-я – имеет только отдельную запись.

Рукопись написана на среднегреческом языке, одним почерком, украшена заставкой, инициалами, концовками; размер листа – 220 x 163, объем – [11], 442 л. писана на бумаге. Переплет деревянный, обтянут коричневой кожей с тисненым растительным орнаментом, сохранилась одна из застежек. Кодекс хорошей сохранности, имеет штамп „У.Х.”.

[Collection, XVII-XVIII cent.]

Contents:

1. Ff. II-VII, 1-869. Collection of divine sayings and sermons, made with divine inspiration (for the help to those who come to the cloister), compiled by pious monk Paul, founder and Father Superior of Mother of God-benefactress monastery.

2. Ff. 431- 441. Sayings of Fathers of the Church selected from the Lives of the Saints and comprehensively explained by rhetorician George of Enos.

3. Ff. 442 - Separate inscription: “Let the angels of the Lord appear before you; obey them and they will obey you”.

The collection of the XVII-XVIII cent. includes the following parts: the 1st part - Lives of the Fathers by Father Superior of Euergethid monastery in Constantinople Father Paul. The manuscript contains the first and the second book of the Lives of the Fathers. Ff.

II-VIIb - content of the first and the second books. Ff.1-221 - Βιβλίον Πρῶτον (Book First consisting of 50 chapters). Ff. 222-423b - Βιβλίον Δεύτερον (Book Second, consisting of 50 chapters). Ff. 424-441 do not contain any text. The second part is a collection of apothegms. The 3rd has only one separate record.

The manuscript is written in middle Greek, in the same handwriting, decorated with a headpiece, initials, colophons, 220 mm x 163 mm, volume - [11], 442 f. written on paper. Bound in wooden board, covered with brown leather with embossed vegetable ornament, one of the clasps remained. Codex is well preserved, has a stamp "У.Х." i.e. "University of Kharkov".

8. [Збірник, XVII-XVIII ст.]

Зміст: 1. Арк. VII-XII, с. 1-629¹. Εκ τῶν συλλογῶν τοῦ δσιωτάτου πατρὸς ἡμῶν Παύλου μοναχοῦ, κτήτορος τε καὶ ἡγουμένου μονῆς τῆς Θεομήτορος, τῆς ἐπονομαζομένης Εὐεργέτιδος. 2. С. 631-641. Καθολικὰ ... καὶ εἰς κληρικοὺς, καὶ εἰς μοναχοὺς καὶ εἰς κοσμικοὺς.

Шифр: 91-p, 122/c.

[Збірник, XVII-XVIII ст.]

Зміст:

1. Арк. VII-XII, с. 1-629. Из зібрання благочестивого отця нашого, ченця Павла, засновника й ігумена обителі Богоматері-благодійниці.

2. С. 631-641. Загальні [наставляння] для кліриків, ченців і мирян.

Збірник XVII-XVIII ст. Перші 6 аркушів не містять тексту. Далі розміщено рукописи: 1. Патерик ігумена Евергетидського монастиря у Константинополі отця Павла. Рукопис включає 3-ю і 4-у книги патерика. Арк. VII-XII – зміст 3-ї та 4-ї книг; с. 1-333 – Βιβλίον Τρίτον (Книга Третя, що складається з 50 глав); с. 335-629 – Βιβλίον Τέταρτον (Книга Четверта, що складається з 50 глав). 2. Наставляння для мирян і кліриків щодо заборони їсти м'ясо та пити вино.

Рукопис написаний середньогрецькою мовою, одним почерком, прикрашений заставкою, красивими ініціалами. Розмір аркуша 220 x 163, обсяг [XIV]. 641 с., написаний на папері. Оправа дерев'яна, обтягнута коричневою шкірою з тиснутим рослинним орнаментом. Рукопис добре зберігся, має штамп „У.Х.”.

[Сборник, XVII-XVIII в.]

Содержание:

1. Лл. VII-XII, с. 1-629. Из собрания благочестивого отца нашего, монаха Павла, основателя и игумена обители Богоматери-благодетельницы.

2. С. 631-641. Общие [наставления] для клириков, монахов и мирян.

Сборник XVII-XVIII в. Первые 6 листов не содержат текста. Далее следуют рукописи: 1. Патерик игумена Евергетидского монастыря в Константинополе отца Павла. Рукопись содержит 3-ю и 4-ю книги патерика. Лл. VII-XII содержание 3-й и

4-й книг; С. 1-333 Βιβλίον Τρίτον (Книга Третья, состоящая из 50 глав); С. 335-629 – Βιβλίον Τέταρτον (Книга Четвертая, состоящая из 50 глав). 2. Наставление для мирян и клириков относительно запрета есть мясо и пить вино.

Рукопись написана на среднегреческом языке, одним почерком, украшена заставкой, красивыми инициалами, размер листа – 220 x 163, объем – [XIV], 641 с., писана на бумаге. Переплет деревянный, обтянут коричневой кожей с тисненым растительным орнаментом, в хорошем состоянии, имеет штамп „У.Х.“.

[Collection, XVII-XVIII cent.]

Contents:

1. Ff. VII-XII, p. 1-629. From the collection of our pious father, monk Paul, founder and Father-Superior of the Blessed Virgin-benefactress monastery.
2. P. 631-641. General [instructions] for clergymen, monks and laymen.

The collection of the XVII-XVIII cent. The first 6 pages do not contain any text. Further follow the manuscripts: 1. Lives of the Fathers by Father-Superior of Euergethid monastery in Constantinople Father Paul. The manuscript contains the 3rd and the 4th books of the Lives of the Fathers. Ff. VII-XII - contents of the 3rd and the 4th books. Ff. 1-333 Βιβλίον Τρίτον (Book Third, consisting of 50 chapters); Ff. 335-629 - Βιβλίον Τέταρτον (Book Fourth, consisting of 50 chapters). 2. The precept for laymen and clergymen concerning prohibition of eating meat and drinking wine.

The manuscript is written in middle Greek, in the same handwriting, decorated with a headpiece, beautiful initials, 220 mm x 163 mm, volume [XIV], 641 p., written on paper. Bound in wooden board, covered with brown leather with embossed vegetable ornament, well preserved, has a stamp „У.Х.“ i.e. “University of Kharkov”.

9. Ἰωσήφ μοναχοῦ ὧ Βρυέννιος τὸ ἐπώνυμον ὁμιλίας διόφοροι, ῥηθεῖσαι ἐν τῇ Κωνσταντινοπόλει ἐπὶ τῆς βασιλείας Μανουὴλ τοῦ Παλαιολόγου καὶ σοφωτάτου, καὶ τῆς πατριαρχίας Ἰωσήφ τοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου... - [XVII-XVIII ст.]

Шифр: 104-p, 138/c.

Різні гомілії ченця Іосифа, прозваного Бриєннієм, промовлені ним у Константинополі при царюванні Мануїла Палеолога та при патріаршестві наймудрішого і найсвятішого Іосифа. [XVII-XVIII ст.]

Збірник проповідей та діалогів ченця Іосифа (XIV-XV ст.) на різні теми (“Про триєдиність Бога”, “Про розп’яття Господа нашого Ісуса Христа”, “Про Святого Духа”, “Про нашу віру” та ін.; всього 44 промови і 3 діалоги) (арк. 1-375). На арк. [II-VI] розміщено зміст збірника.

Рукопис написаний середньогрецькою мовою, одним почерком, на папері. Кіноварні ініціали, заставка та деякі заголовки. Розмір аркуша – 347 x 245, обсяг – [VI], 375 арк. Оправа картонна, шкіряний корінець і ріжки (поч. XIX ст.). Рукопис добре зберігся, має штамп „У.Х.”.

Различные гомилии монаха Иосифа, прозванного Бриением, произнесенные им в Константинополе в царствование Мануила Палеолога и в патриаршество мудрейшего и святейшего Иосифа. [XVII-XVIII в.]

Сборник проповедей и диалогов монаха Иосифа (XIV-XV вв.) на различные темы (“О триничности Бога”, “О распятии Господа нашего Иисуса Христа”, “О Святом Духе”, “О нашей вере” и др.; всего 44 речи и 3 диалога) (лл.1-375). На листах [II-VI] помещено содержание сборника.

Рукопись написана на среднегреческом языке, одним почерком, на бумаге. Кіноварные инициалы, заставка и некоторые заголовки. Размер листа – 347 x 245, объем – [VI], 375 л. Перешит картонный, кожаный корешок и уголки (нач. XIX в.). Рукопись хорошей сохранности, имеет штамп „У.Х.”.

Various homilies by monk Joseph, called Brienny, delivered by him in Constantinople in the reign of Immanuel Paleolog and patriarchate of the wisest and most holy Joseph. [XVII-XVIII cent.].

The collection of sermons and dialogues of monk Joseph (XIV-XV cent.) on various themes (“About trinity of the God”, “About the crucifixion of our Lord Jesus Christ”, “About Holy Spirit”, “About our faith” etc; 44 speeches and 3 dialogues in all (ff.1-375). On ff. [II-VI] the table of the book contents is placed.

The manuscript is written in middle Greek, in the same handwriting, on paper. Cinnabar initials, a headpiece and some headings. 347 mm x 245 mm, volume [VI], 375 ff. Cardboard binding, leather spine and corners (beginning of the XIX cent.). The manuscript is well preserved, has a stamp “У.Х.” i.e. “University of Kharkov”.

10. [Збірник, XVII-XVIII ст.]

Зміст: 1. Арк. 1-7. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου Νύσσης, περὶ τοῦ κατὰ Θεὸν σκοποῦ, καὶ τῆς κατὰ ἀλήθειαν ἀσκήσεως, καὶ πρὸς τοὺς ἀπαιτήσαντας ἀσκητὰς περὶ τῆς εὐσεβείαν σκοποῦ, καὶ τοῦ ὅπως χρῆ συνεῖναι ἀλλήλοις καὶ συναγωνίζεσθαι, ὑποτόπωσις. [XVIII ст.] 2. Арк. 8-11. Декілька віршів про чернецтво та аскезу: а) Μέλος τὸ στοιχίδιον τοῦ σοφωτάτου Κυριακοῦ τοῦ Μαγίστρου. б) Ἐτεροὶ στίχοι κατανυκτικοὶ τὸν ἀλφάβητον τοῦ κυρίου Συμέων τοῦ θεολόγου καὶ μαγίστρου. в) Τοῦ Ἀββᾶ μεγάλου στίχοι τὸν ἀλφάβητον, πρὸς ... μοναχοὺς νουθεσία. г) Στίχοι ἱαμβεῖοι Κασσίας τῆς σοφωτάτης περὶ μοναχῶν. е) γινῶμαι τῆς αὐτῆς Κασσίας τῆς σοφωτάτης. ф) Ἰωάννου τοῦ τῆς κλίμακος. г) Θεωρία τῆς ἁγίας κλίμακος. [XVIII ст.] 3. Арк. 12-14. Βίος ἐν ἐπιτομῇ τοῦ μακαρίου Ἰωάννου τοῦ καθηγουμένου τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ, τοῦ λεγομένου σχολαστικοῦ, τοῦ καὶ συγγραψάμενου πνὶ καὶ ταύτας πλάκας, ἤγουν τὴν ἁγίαν κλίμακα. - 1745. 4. Арк. 14b-

15b. Ἐπιστολὴ τοῦ Ἀββᾶ Ἰωάννου ἡγουμένου τῆς Ραϊθοῦ, πρὸς Ἰωάννην τὸν ἀξιαγαστὸν τοῦ Σινᾶ ὁρὸν ἡγουμένον τὸν ἐπὶ κλην σχολαστικὸν, ὅστερον δὲ καὶ ἀπὸ συγγράμματος ὀνομασθέντα τῆς κλίμακος. - 1745. 5. Арк. 15b-16. Ἐπιστολὴ ὁμοιβαία. - 1745. 6. Арк. 16b-126. Βίβλος τῆς κλίμακος. - 1745. 7. Арк. 127-154. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας, πρὸς τοὺς νέους, ὅπως ὦν ἐκ τῶν ἐλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων. [XVII - XVIII ст.]

Шифр: 149-р, 192/с.

[Збірник, XVII - XVIII ст.]

Зміст:

1. Арк. 1-7. Святого отця нашого Григорія Нисського твір про життя за божественними розпорядженнями, про справжню аскезу, про благочестя строгих аскетів і про взаємну допомогу. - [XVIII ст.]

2. Арк. 8-11. Декілька віршів про чернецтво та аскезу: а) *Вірші наймудрішого Киріака Магістра*; б) *Вірші в алфавітному порядку пана Симеона, теолога і магістра*; в) *Вірші в алфавітному порядку настоятеля [монастиря]*; г) *Написані ямбами вірші наймудрішої Кассії про чернецтво*; д) *Гноми наймудрішої Кассії*; е) *[Вірш] Іоанна про Лествицю*; ж) *Споглядання божественної Лествиці*. - [XVIII ст.]

3. Арк. 12-14. Короткий виклад життя блаженного Іоанна, засновника монастиря на святій горі Синай, названого вченим і який написав книгу про божественну Лествицю. - 1745.

4. Арк. 14b15b. Лист отця Іоанна, настоятеля Раїфського монастиря до найдостойнішого Іоанна, ігумена монастиря на горі Синай, пізніше названого вченим за свою книгу "Лествиця". - 1745.

5. Арк. 15b 16. Відповідь ігумена Іоанна на лист настоятеля Раїфського монастиря. - 1745.

6. Арк. 16b-126. Книга про Лествицю [отця Іоанна, ігумена монастиря на горі Синай]. - 1745.

7. Арк. 127-154. Святого отця Василя Великого, архієпископа Кесарії Каппадокійської, твір про користь грецьких книг для юнацтва. [XVII - XVIII ст.]

Рукописний збірник богословсько-аскетичного змісту включає:

1. Богословський трактат одного з отців Церкви Григорія Нисського (335-394).
2. Вірші Киріака Магістра, теолога і магістра Симеона, наймудрішої Кассії, Іоанна.
3. Виклад життя Іоанна, автора книги про божественну Лествицю. 4-5. Листування між настоятелем Раїфського монастиря Іоанном і ігуменом монастиря на горі Синай Іоанном. 6. Відомий богословський трактат, що містить 30 промов, про аскезу. На арк. 16b – зміст книги про Лествицю. 7. Знаменитий трактат Василя Великого (330-379) про важливість і необхідність вивчення творів язичеської нехристиянської літератури.

Рукопис середньогрецькою мовою, на папері. Більша його частина написана одним, дуже дрібним красивим почерком, прикрашена кіноварними заголовками, буквицями, заставкою, починаючи з арк.127 почерк інший, недбалий, текст без прикрас. Оправа картонна, обтягнута світлою шкірою з відтисненням геометричним малюнком, нижня кришка оправи та останні аркуші тексту пошкоджені. Розмір аркуша - 195 x 140, обсяг 154 арк.

На форзаці напис: ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΙΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΡΩΣΣΟΥ ("із [зібрання] архимандрита святої Великороської митрополії Іраклія"). Окремі написи – "проба пера"; напис угорі форзаца нерозбірливий.

[Сборник, XVII-XVIII в.]

Содержание:

1. Лл. 1-7. Святого отця нашего Григория Нисского сочинение о жизни по божественным предписаниям, об истинной аскезе, о благочестии строгих аскетов и о взаимной помощи. - [XVIII в.]

2. Лл. 8-11. Несколько стихотворений о монашестве и аскезе: а) Стихотворение мудрейшего Кириака Магистра; б) Стихи в алфавитном порядке господина Симеона, теолога и магистра; в) Стихи в алфавитном порядке настоятеля [монастыря]; г) Написанные ямбами стихи мудрейшей Кассии о монашестве; д) Гномы мудрейшей Кассии; е) [Стихотворение] Иоанна о лестнице [Лествице]; ж) Созерцание божественной лестницы [Лествицы]. - [XVIII в.]

3. Лл. 12-14. Краткое изложение жития блаженного Иоанна, основателя монастыря на святой горе Синай, названного ученым и написавшего книгу о божественной лестнице. - 1745.

4. Лл. 14b15b. Письмо отца Иоанна, настоятеля Раифского монастыря к достойнейшему Иоанну, игумену монастыря на горе Синай, позднее названного ученым за свою книгу "Лестница" ["Лествица"]. - 1745.

5. Лл. 15b 16. Ответ игумена Иоанна на письмо настоятеля Раифского монастыря. - 1745.

6. Лл. 16b-126. Книга о Лестнице [Лествице][отца Иоанна, игумена монастыря на горе Синай]. - 1745.

7. Лл. 127-154. Святого отца Василия Великого, архиепископа Кесарии Каппадокийской, сочинение о пользе греческих книг для юношества. [XVII - XVIII в.]

Рукописный сборник богословско-аскетического содержания включает:

1. Богословский трактат одного из отцов Церкви Григория Нисского (335-394). 2. Стихотворения Кириака Магистра, теолога и магистра Симеона, мудрейшей Кассии, Иоанна. 3. Изложение жития Иоанна, автора книги о божественной лестнице [Лествице]. 4-5. Переписка между настоятелем Раифского монастыря Иоанном и игуменом монастыря на горе Синай Иоанном. 6. Богословский трактат, содержащий 30 речей, об аскезе. На л.16b оглавление книги о Лестнице [Лествице]. 7. Знаменитый

трактат Василия Великого (330-379) о важности и необходимости изучать сочинения языческой нехристианской литературы.

Рукопись на среднегреческом языке, на бумаге. Большая ее часть написана одним, очень мелким красивым почерком, украшена киноварными заголовками, буквицами, заставкой; с л.127 почерк другой, небрежный, письмо без украшений. Переплет картонный в светлой коже с тисненным геометрическим рисунком, нижняя крышка переплета и последние листы текста повреждены. Размер листа – 195 x 140, объем 154 л.

На форзаце надпись: ἐκ τῶν τοῦ Ἡρακλίου ἀρχιμανδρίτου τῆς ἁγίας μητροπόλεως τοῦ Μεγαλωρῶσσου (“из [собрания] архимандрита святой Великоресской митрополии Ираклия”). Отдельные надписи “проба пера”; надпись вверху форзаца неразборчива.

[Collection, XVII-XVIII cent.]

Contents:

1. Ff. 1-7. The work by our Holy Father Gregory of Nyssa about life by Gods order; about true ascesis, about piety of the strict ascetics and about mutual aid. - [XVIII cent.]

2. Ff. 8-11. Several poems about monkery and ascesis: a) Poem by the wisest Kiriak Magister; b) Poems in alphabetical order by Sir Simeon, theologian and magister; c) Poems in alphabetical order by Father Superior [of monastery]; d) Poems written iambus by the wisest Kassia about monkery; e) Gnomes by the wisest Kassia; f) [Poem] by John about the Ladder [Lestvitza]; g) Contemplation of the divine Ladder [Lestvitza]. - [XVIII cent.].

3. Ff.12-14. A brief account of the life of the blessed John, founder of monastery on Holy Mount Sinai, who was called learned and who wrote the book about the divine ladder. 1745.

4. Ff. 14b 15b. A letter of Father John, Father Superior of Raif monastery to worthy John, Father Superior of the monastery on Mount Sinai, later called learned for his book “Ladder”[Lestvitza]. 1745.

5. Ff. 15b-16. Father Superior Johns answer to the letter of Father Superior of Raif monastery. - 1745.

6. Ff. 16b-126. The book about Ladder [Lestvitza] by Father John, Father Superior of the monastery on Mount Sinai. 1745.

7. Ff. 127-151. The work by Holy Father Basil the Great, archbishop of Caesaria Cappadocia, about benefit of Greek books for youth. - [XVII-XVIII cent.].

The handwritten collection of theological and ascetic nature includes: 1. The theological treatise by one of the fathers of Church Gregory of Nyssa (335-394). 2. Poems by Kiriak Magister, theologian and magister Simeon, wisest Kassia, John. 3. An exposition of the life of John, author of the book about a divine Ladder [Lestvitza]. 4-5. Correspondance between Father Superior of Raif monastery John and Father Superior of the monastery on Mount Sinai John. 6. The theological treatise containing 30 speeches about ascesis. On f. 16b - table of contents of the book about the Ladder [Lestvitza]. 7.

The famous treatise by Basil the Great (330-379) about importance and necessity of studying the pagan not-Christian literature.

The manuscript is written in middle Greek, on paper. The larger part of it is written in one and the same small beautiful handwriting, decorated with cinnabar headings, initials, headpieces. From f. 127 handwriting is different, negligent, without decorations. Card-board binding covered with light leather embossed with geometrical figures, the low binding cover and the last pages of the text are damaged. 195 mm x 140 mm, volume - 154 f.

There is an inscription on the fly leaf: ἐκ τῶν τοῦ Ἡρακλίου ἀρχιμανδρίτου τῆς ἁγίας μητροπόλεως τοῦ Μεγαλῶ ("From [the collection] of archimandrite of the sacred Great Russian metropolitan see Irakli"). Some separate inscriptions - "attempts at writing", an inscription at the top of the fly leaf is illegible.

11. [Збірник, XVIII ст.]

Зміст:

1. С. 1-95. Τοῦ σοφωτάτου κυρίου Θεοφίλου τοῦ Κορυδαλέως τοῦ ὕστερον διὰ τοῦ θείου ... Θεοδοσίου μετωνομασθέντος ἐκθεσις περὶ ἐπιστολικῶν τύπων. - [XVIII ст.] 2. С. 97-140. Αἰθωνίου σοφιστοῦ προγυμνάσματα. - 1731. 3. С. 145-168. Περί περιόδου. - [XVIII ст.] 4. С. 171-190. Σύνοψις εἰς τὴν ποιητικὴν μέθοδον τὰ ἀναγκαϊότερα περιέχουσα χάριν τῶν φιλομαθῶν, ἐκδοθεῖσα παρὰ τοῦ λογιωτάτου ἱερομονάχου Χριστοφόρου τοῦ Εμποροκομίτου. - 1722.

Шифр: 54-р, 84/с.

[Збірник, XVIII ст.]

Зміст:

1. С. 1-95. Наймудрішого пана Феофіла Корідаля, пізніше названого Феодосієм, твір про епістолярні стилі. - [XVIII ст.]

2. С. 97-140. Попередні вправи ритора Афтонія. 1731.

3. С. 145-168. Про період. - [XVIII ст.]

4. С. 171-190. Огляд поетичного методу, що містить усе найбільш необхідне і який надає задоволення любителям поезії, складений найученішим ієромонахом Христофором Емпорокомітом. - 1722.

Збірник XVIII ст. містить такі рукописи: 1. Письмовник філософа і богослова Феофіла Корідаля (1560-1646), в якому розглядаються основні види листів; теоретичні положення ілюстровані прикладами. 2. Підручник риторики для початківців оратора Афтонія (III-IV ст.). 3. Твір невідомого автора про будову речення, про його частини та ін. 4. Трактат про мистецтво силабічного віршування. Розглядаються основні стопи, розміри; для прикладу наводяться вірші різних авторів, включаючи античних класиків.

Рукопис написаний середньогрецькою мовою, одним почерком, без книжкових прикрас. Розмір аркуша – 190 x 147, обсяг – 190, [6] с. Оправа картонна зі шкіряним корінцем (поч. XIX ст.). Рукопис написаний на папері, має штамп „У.Х.”.

[Сборник, XVIII в.]

Содержание:

1. С. 171-190. Мудрейшего господина Феофила Коридалея, позднее названного Феодосием, сочинение об эпистолярных стилях. - [XVIII в.]
2. С. 97-140. Предварительные упражнения для начинающих оратора Афтония. 1731.
3. С. 145-168. О периоде. - [XVIII в.]
4. С. 171-190. Обзор поэтического метода, содержащий все наиболее необходимое и доставляющий удовольствие любителям поэзии, составленный ученым иеромонахом Христофором Эмпорокомитом. 1722.

Сборник XVIII в. включает следующие рукописи: 1. Письмовник философа и богослова Феофила Коридалея (1560-1646), в котором рассматриваются основные виды писем; теоретические положения иллюстрированы примерами. 2. Учебник риторики для начинающих оратора Афтония (III-IV вв.). 3. Сочинение неизвестного автора о построении предложения, о его частях и пр. 4. Трактат об искусстве силлабического стихосложения. Рассматриваются основные стопы, размеры; для иллюстраций приводятся стихотворения различных авторов, включая античных классиков.

Рукопись написана на среднегреческом языке, одним почерком, без книжных украшений. Размер листа – 190 x 147, объем – 190, [6] с. Переплет картонный с кожаным корешком (нач. XIX в.). Рукопись на бумаге, имеет штамп „У.Х.“.

[Collection, XVIII cent.]

Contents:

1. P. 171-190. The works about epistolary styles by the wisest Sir Theophilus Koridaley, later called Theodosius. - [XVIII cent.].
2. P. 97-140. Preliminary exercises for beginners by orator Aphtony. - 1731.
3. P. 145-168. About period. - [XVIII cent.]
4. P. 171-190. The review of poetic method containing everything for poetry-lovers, compiled by the most learned celibate priest Christophorus Emporokomit. - 1722.

The collection of the XVIII cent. includes following manuscripts: 1. The manual of letter writing by philosopher and theologian Theophilus Koridaley (1560-1646), in which the main kinds of letters are examined; theoretical regulations are illustrated by examples. 2. The rhetoric textbook for beginners by orator Aphtony (III-IV cent.). 3. The work by an unknown author about the sentence construction, its parts etc. 4. The treatise about the art of syllabic versification. The basic feet, metres are examined; the poems by various authors are using for illustrations, including antique classical writers.

The manuscript is written in middle Greek, in the same handwriting, without book decorations. 190 mm x 147 mm, volume 190.[6]p. Cardboard binding with a leather spine (beginning of the XIX cent.). Written on paper, has a stamp “У.Х.” i.e. “University of Kharkov”.

12. [Збірник]. - 1721(?) 1727. Греція.

Зміст: 1. Арк. 1-23. [Περὶ ῥητορικῆς τέχνης]. - 1727. 2. Арк. 33-62. Εἰς ἃ πασαν τὴν λογικὴν τοῦ Ἀριστοτέλους μέθοδον προδιοίκησις ἥδε εἰσαγωγή συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου ἱερέως... - 1727. 3. Арк. 64-95. Ἐπιστολαὶ ἁμοιβαῖαι Βασιλίου τοῦ Μεγάλου καὶ Λιβανίου τοῦ σοφιστοῦ. - 1721. 4. Арк. 98-109. Τοῦ αὐτοῦ Θεολόγου Γρηγορίου Ἰαμβοὶ καὶ γνῶμαι. - 1721. 5. Арк. 111-113, 120-121. Χρυσὰ ἔπη τοῦ Πυθαγόρου. Ἐξήγησις τῶν χρυσῶν στίχων τοῦ Πυθαγόρου. - 1721. 6. Арк. 113b-118, 121b-126. Στίχοι εἰς τὸν Φωκυλίδην. - 1723. 7. Арк. 129-160. Ἀριστοφάνους κωμωδωποιδῶν ἄριστος Πλούτος. - 1721(?). 8. Арк. 163-202. Ἀριστοφάνους Νεφέλαι. - 1721(?). 9. Арк. 207-228. Τοῦ Θεολόγου εἰς τὸν μέγαν Ἀθανάσιον ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρίδος. - 1725.

Шифр: 84-р, 115/с.

[Збірник]. - 1721(?) 1727. Греція.

Зміст:

1. Арк. 1-23. [Про ораторське мистецтво]. - 1727.
2. Арк. 33-62. Повний виклад і введення до вчення Арістотеля про логіку, складене священиком Георгієм. - 1727.
3. Арк. 64-95. Листування Василя Великого та оратора Либанія. - 1721.
4. Арк. 98-109. Ямби і гноми Григорія Богослова. 1721.
5. Арк. 111-113, 120-121. Золоті вислови Піфагора. Тлумачення золотих віршів Піфагора. - 1721.
6. Арк. 113b-118, 121b-126. Вірші, написані в манері Фокіліда. - 1723.
7. Арк. 129-160. “Багатство” Арістофана, найкращого з комедійних поетів. - 1721(?).
8. Арк. 163-202. Аристофан “Хмари”. 1721(?).
9. Арк. 207-228. Григорій Богослов. Похвальне слово Афанасію Великому, архієпископу Олександрійському. - 1725.

Рукописний збірник початку XVIII ст., створений, можливо, в одному з грецьких монастирів, про що свідчить зміст збірника і, крім того, кожен рукопис закінчується фразою “Богу слава”.

Автор 1-ої частини рукопису “Про ораторське мистецтво” не встановлений.

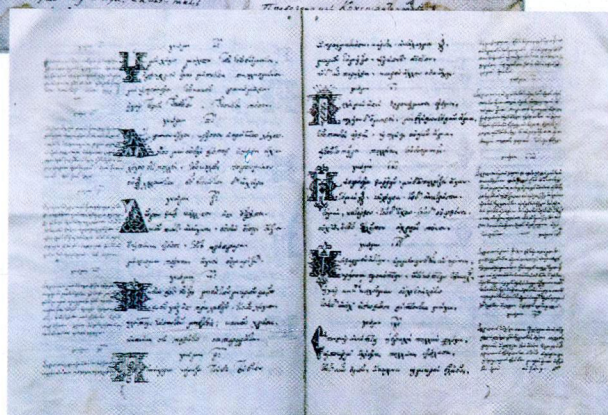
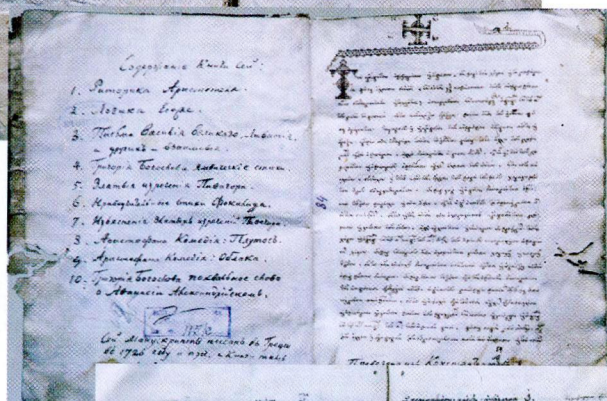
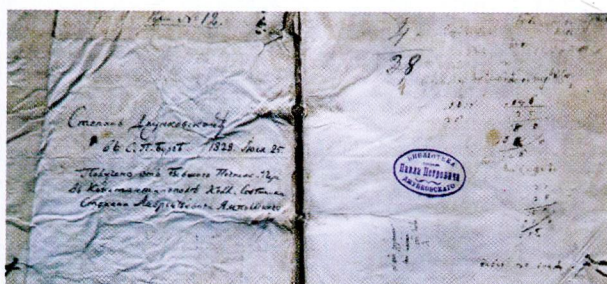
“Листування Василя Великого” включає, крім листів до Либанія (314-393), листи до Григорія Богослова (?), ігемона Андроника, філософа Євстафія та ін. Листи Василя Великого (330-379) становлять великий інтерес з культурно-історичної і церковно-правової точок зору, деякі з них православною церквою зведені в ранг канонічних.

“Золоті вислови...” включають 71 вислів легендарного давньогрецького філософа Піфагора (540-500 до н.е.) і їхнє тлумачення.

7-а та 8-а частини рукопису являють собою списки комедій славетного давньогрецького поета Арістофана (445-386 до н.е.).

Грецькі рукописи

Фрагмент рукописи 12

πίναξ τῶν ἀρχαγορῶν ἐκ αὐτῶν
 παλαιῶν ἱερῶν μεγάλων αὐ
 τῶν τῶν ἐξ Ἰουδαίου.

πρὸς τὴν ἀρχαγορίαν ἱερῶν, αὐτὸν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 2' 3' 4'
 ἐκ μὲν αὐτῶν αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 5' 6' 7'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 8' 9' 10'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 11' 12' 13'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 14' 15' 16'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 17' 18' 19'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 20' 21' 22'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 23' 24' 25'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 26' 27' 28'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 29' 30' 31'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 32' 33' 34'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 35' 36' 37'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 38' 39' 40'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 41' 42' 43'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 44' 45' 46'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 47' 48' 49'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 50' 51' 52'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 53' 54' 55'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 56' 57' 58'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 59' 60' 61'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 62' 63' 64'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 65' 66' 67'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 68' 69' 70'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 71' 72' 73'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 74' 75' 76'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 77' 78' 79'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 80' 81' 82'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 83' 84' 85'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 86' 87' 88'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 89' 90' 91'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 92' 93' 94'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 95' 96' 97'
 αὐτὸν τῶν ἀρχαγορίαν αὐτὸν 98' 99' 100'

Рукопис написаний давньо- і середньогрецькою мовами, різними почерками, на папері; прикрашений заставками, буквицями, кінцівками; рукопис добре зберігся, обкладинка картонна, обтягнута шкірою з тисненою орнаментальною облямівкою, розмір – 215 x 160, обсяг – 232 арк.

Рукопис має ескібрис-печатку “Бібліотека Павла Петровича Джунковського” і 2 записи: “Степан Джунковський у С.П.Бурзі 1828. Липня 25. Отримано від колишнього поштмейстера у Константинополі кол. радника Степана Лаврентійовича Ямпольського” і “Привезено з Константинополя 1828 року кол. радником Ямпольським, і мені подаровано. Ст. Джунковський”. Рукою Ст. Джунковського написаний “Зміст книги цієї” і зроблена приписка: “Цей манускрипт писаний у Греції в 1726 році і ін., і книга там переписана”. Багате книжкове зібрання родини Джунковських було подароване Харківському університету в 1896 р. його вихованцем Павлом Петровичем Джунковським.

[Сборник]. - 1721(?) 1727. Греция.

Содержание:

1. Лл. 1-23. [Об ораторском искусстве]. - 1727.
2. Лл. 33 62. Полное изложение и введение в учение Аристотеля о логике, составленное священником Георгием. - 1727.
3. Лл. 64-95. Переписка Василия Великого и оратора Либапия. - 1721.
4. Лл. 98-109. Ямбы и гномы Григория Богослова. 1721.
5. Лл. 111-113, 120-121. Золотые изречения Пифагора. Толкование золотых стихов Пифагора. - 1721.
6. Лл. 113b-118, 121b-126. Стихи, написанные в манере Фокилида. - 1723.
7. Лл. 129-160. “Богатство” Аристофана, наилучшего из комедийных поэтов. 1721(?).
8. Лл. 163-202. Аристофан “Облака”. 1721(?).
9. Лл. 207-228. Григорий Богослов. Похвальное слово Афанасию Великому, архиепископу Александрийскому. - 1725.

Рукописный сборник начала XVIII в., созданный, предположительно, в одном из греческих монастырей, о чем свидетельствует содержание сборника и, кроме того, каждая рукопись заканчивается фразой “Богу слава”.

Автор 1-ой части рукописи “Об ораторском искусстве” не установлен.

“Переписка Василия Великого” включает, кроме писем к Либапию (314-393), письма к Григорию Богослову (?), пгемону Андронику, философу Евстафию и др. Письма Василия Великого (330-379) представляют большой интерес с культурно-исторической и церковно-правовой точек зрения, некоторые из них православной церковью возведены в ранг канонических.

“Золотые изречения...” включают 71 изречение легендарного древнегреческого философа Пифагора (540-500 до н. э.) и их толкование.

7-я и 8-я часть рукописи представляют списки комедий знаменитого древнегреческого поэта Аристофана (445-386 до н.э.).

Рукопись написана на древне- и среднегреческом языках, разными почерками, украшена заставками, буквицами, концовками; книга в хорошем состоянии, переплет

картонный, обтянут кожей с тисненной орнаментальной каемкой, размер – 215 x 160, объем – 232 л.; написана на бумаге.

Рукопись имеет экслибрис-печать “Библиотека Павла Петровича Джунковского” и 2 рукописные пометы: “Степан Джунковский в С.П. Бурге 1828. Июля 25. Получено от бывшего почтмейстера в Константинополе колл. советника Степана Лаврентьевича Ямпольского” и “Привезено из Константинополя 1828 года колл. советником Ямпольским, и мне подарено. Ст. Джунковский”. Рукой Ст. Джунковского написано “Содержание книги сей” и сделана приписка: “Сей манускрипт писан в Греции в 1726 году и проч., и книга там переписана”. Богатое книжное собрание семейства Джунковских было подарено Харьковскому университету в 1896 г. его воспитанником Павлом Петровичем Джунковским.

[Collection]. - 1721(?) - 1727. Greece.

Contents:

1. Ff.1-23. [About oratory]. - 1727.
2. Ff.33-62. Complete account and introduction to Aristotles treatise about logic, compiled by the priest George. - 1727.
3. Ff.64-95. Correspondence between Basil the Great and orator Libanius.
4. Ff.98-109. Iambus and gnomes by Gregory of Nazianzus. - 1721.
5. Ff.111-113, 120-121. Gold sayings by Pythagoras. Interpretations of the gold poems by Pythagoras. - 1721.
6. Ff.113b-118, 121b-126. Poems written in Fokilid style. - 1723.
7. Ff.129-160. “Wealth” by Aristophanes, the best of the comedy poets. - 1721(?).
8. Ff.163-202. Aristophanes “Clouds”. - 1721 (?)
9. Ff.207-228. Gregory of Nazianzus. Panegyric to Athanasius the Great, archbishop of Alexandria. - 1725.

The collection of manuscripts of the beginning of the XVIII cent., written supposedly in one of the Greek monasteries, the contents of the collection testifies it. Each manuscript ends with the phrase “Glory to the Lord”.

The author of the first part of the manuscript “About oratory” is unknown.

“Basil the Greats correspondence” includes besides the letters to Libanius (324-393) the letters to Gregory of Nazianzus (?), to leader Andronicus, to philosopher Eustathius etc. Letters of Basil the Great (330-379) are of great interest from the cultural and historical, ecclesiastical and legal points of view, Orthodox Church elevated some of them to the canonical rank.

“Gold sayings” includes 71 sayings by legendary ancient Greek philosopher Pythagoras (540-500 BC) and their interpretations.

The 7th and the 8th parts of the manuscript are the lists of comedies by the famous ancient Greek poet Aristophanes (445-386 BC).

Manuscript is written in ancient and middle Greek, in different handwritings, decorated with head ornaments, initials, colophons; the book is well preserved, cardboard binding covered with leather with embossed ornamental edge, 215 mm x 160 mm, volume-232 ff., written on paper.

There is an ex libris-stamp on the manuscript: "Pavel Petrovich Djunkovskys library" and two handwritten marks: "Stepan Djunkovsky in S.P.Burg 1882, July 25th. Received from former postmaster in Constantinople, collegiate councilor Stepan Lavrentievich Yampolsky" and "Brought from Constantinople in 1828 by collegiate councilor Yampolsky and given as a gift to me. St. Djunkovsky". Written by St. Djunkovskys hand: "Contents of this book", and the postscriptum is made: "This manuscript was written in Greece in 1726 etc and the book was copied there". The rich book collection of the Djunkovskys was given as a gift to Kharkov University in 1896 by its graduate Pavel Petrovich Djunkovsky.

13. [Περὶ ῥητορική., XVII-XVIII ст.]

Шифр: 25-p, 54/с.

[Про риторику, XVII-XVIII ст.]

Манускрипт містить богословсько-риторичний трактат. Грецький текст місцями супроводжується перекладами латинською та старослов'янською мовами. Очевидно, книга не була до кінця оформлена (немає заголовка, не зазначено автора, відсутні заголовні літери). Можливо, текст був створений у Росії на рубежі XVII і XVIII століть.

Рукопис написаний середньогрецькою мовою, але декілька перших аркушів написано паралельно латинською, грецькою та старослов'янською мовами; почерк один, латинський і слов'янський тексти, можливо, написані тією ж людиною. Текст без художніх прикрас, за винятком арк. 8b 9a, де намальовано не зовсім завершені заставки. Оправа картонна, обтягнута коричневою шкірою із золотим орнаментальним тисненням. Книга з золотим обрізом, що має візерункове тиснення. Розмір аркуша – 158 x 100, обсяг – 222 арк. Рукопис на папері, у доброму стані.

Рукопис надійшов до ЦНБ, імовірно всього, у перші десятиліття існування бібліотеки, тому що, можливо, має другу за часом печатку, саме бібліотечну: BIBLIOTH. CAES. UNIVER. CHARCOV. (Bibliotheca Caesarum Universitatis Charcoviensis). На арк. 220, 222 окремі написи російською мовою приватного характеру, останній напис відноситься до 1781-82 років.

[О риторике, XVII-XVIII вв.]

Манускрипт содержит богословско-риторический трактат. Греческий текст местами сопровождается переводами на латинский и старославянский языки. По-видимому, книга не была до конца оформлена (отсутствует заглавие, автор не указан, отсутствуют заглавные буквы). Текст был создан, возможно, в России на рубеже XVII и XVIII веков.

Рукопись написана на среднегреческом языке, но несколько первых листов написаны параллельно на латинском, греческом и старославянском языках; почерк один, латинский и славянский тексты, возможно, написаны тем же лицом. Текст без художественных украшений, за исключением лл. 8b 9a, где нарисованы не совсем

завершенные заставки. Переплет картонный, обтянутый коричневой кожей с золотым орнаментальным тиснением. Книга с золотым обрезом, имеющим блинтовое узорное тиснение. Размер листа – 158 x 100, объем – 222 л. Рукопись на бумаге, в хорошем состоянии.

Рукопись поступила в ЦНБ, вероятнее всего, в первые десятилетия существования библиотеки, так как имеет, по нашим предположениям, вторую по времени печать, именно библиотечную: BIBLIOTH. CAES. UNIVER. CHARCOV. (Bibliotheca Caesarum Universitatis Charcoviensis). На лл. 220, 222 отдельные надписи на русском языке частного характера, последняя надпись относится к 1781-82 гг.

[About rhetoric, XVII-XVIII cent.]

The manuscript contains the theological and rhetorical treatise. In places the Greek text is accompanied by Latin and Old Church Slavonic translations. Apparently, the book was not completely made up (there is no title, the author is not indicated, there are no initials). The text was possibly created in Russia at the turn of the XVII and XVIII centuries.

The manuscript is written in middle Greek, but several leaves at the beginning have parallel texts in Latin, Greek and Old Church Slavonic; in one and the same handwriting, Latin and Slavonic texts are possibly written by the same person. The text is without art decorations, except ff.8b-9a, where not entirely completed head ornaments are drawn. Cardboard binding covered with brown leather with gold-stamped ornament. The book is with a gold edge that has an ornamental embossing. 158 mm x 100 mm, volume - 222 ff. The manuscript is on paper, well preserved.

The manuscript was received by the Central Scientific Library most probably in the first decades of the Library existence, because it has the second in turn, as supposed, stamp of the Library of Kharkov University: BIBLIOT.CAES. UNIVER.CHARCOV. (Bibliotheca Caesarum Universitatis Charcoviensis). There are some separate inscriptions of private character in Russian on ff. 220,222; the last inscription dates from 1781-82.

14. Ρητορικῆς τέχνης σύνοψις καὶ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν, συντεθεῖσα παρὰ τοῦ σοφωτάτου μεγάλου ῥήτορος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας κυρίου Ἀλεξάνδρου Μαυροχορδάτου τοῦ Βυζαντίου.- 1753.

Шифр: 286-р, 389/с.

Огляд риторичного мистецтва в питаннях і відповідях, складений наймудрішим і великим оратором Церкви Господньої Олександром Маврохордатом Візантійським. - 1753.

Риторичний "катехізіс". Складається з трьох книг: 1. Книга 1 – (τί ἐστὶ ρητορικὴ "Що таке риторика?") – присвячена загальним питанням риторики.

2. Книга 2 – (περὶ διαθέσεως “Про розташування”) – розглядає питання організації тексту. 3. Книга 3 – (περὶ εὐφραδίας “Про витонченість мови”) – присвячена тропам і фігурам; більша частина цієї книги побудована як глосарій.

У рукописі є декілька сторінок, що не відносяться до книги Олександра Маврохордата: уривки, що коментують якийсь релігійний текст (арк.2b, 126b); текст, присвячений питанням граматики (арк.8b); уривки якогось глосарія (арк.125b). Рік створення рукопису 1753 (зазначений на арк.9).

Рукопис написаний середньогрецькою мовою, одним переписувачем, за винятком 1-го аркуша; прикрашений декількома кольоровими заставками та ініціалом; розмір – 210 x 160, обсяг – 127 арк. Оправа картонна зі шкіряним корінцем. Рукопис добре зберігся, має штамп „У.Х.”.

Обзор риторического искусства в вопросах и ответах, составленный мудрейшим и великим оратором Церкви Господней Александром Маврокордато Византийским. - 1753.

Риторический “катехизис”. Состоит из трех книг: 1. Книга 1 (τί ἐστὶ ρητορικὴ “Что такое риторика?”) посвящена общим вопросам риторики. 2. Книга 2 (περὶ διαθέσεως “О расположении”) рассматривает вопросы организации текста. 3. Книга 3 (περὶ εὐφραδίας “Об изяществе речи”) посвящена тропам и фигурам; большая часть этой книги построена как глоссарий.

В рукописи имеются несколько страниц, не относящихся к книге Александра Маврокордато: отрывки комментария к какому-то религиозному тексту (лл.2b, 126b); текст, посвященный вопросам грамматики (л.8b); отрывки какого-то глоссария (л.125b). Год создания рукописи 1753 (указан на л.9).

Рукопись написана на среднегреческом языке, одним переписчиком, за исключением 1-го листа; украшена несколькими заставками и инициалом, выполненными в цвете; размер 210 Ч 160 , объем 127 л. Переплет картонный с кожаным корешком. Книга хорошо сохранилась, имеет штамп „У.Х.”.

Review of rhetoric in questions and answers, compiled by the wisest and great orator of Gods Church Alexander Mavrochordatas of Byzantine. - 1753. - 127 ff.

Rhetorical “catechism” consisting of three books: 1. The first book (τί ἐστὶ ρητορικὴ - “What is rhetoric?”) is devoted to general rhetorical questions. 2. The second book (περὶ διαθέσεως - “About arrangement”) considers the questions of text-arrangement. 3. The third book (περὶ εὐφραδίας - “About speech grace”) is devoted to tropes and figures; the book is composed mostly as a glossary.

There are several pages in the manuscript that have no relations to Alexander Mavrochordata book: passages from the commentary to some religious text (ff.2b, 126b); the text devoted to grammatical matters (f.8b); fragments of a glossary (f.125b). The year of the manuscript writing - 1753 (indicated on f.9).

The manuscript is written in middle Greek by one and the same rewriter, except the first leaf; decorated with several head pieces and an initial made in color; 210 mm x 160 mm, volume 127 ff. Cardboard binding with a leather spine. The book is well preserved, has a stamp “У.Х.” i.e. “University of Kharkov”.

15. [Збірник, XVIII ст.]

Зміст: 1. Арк. 1-47b. [Τὰ φιλοσοφικὰ τοῦ ἐν ἁγίοις Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ. 2. Арк. 49-88. Εἰς ἅπασαν τὴν λογικὴν τοῦ Ἀριστοτέλους μέθοδον προδιοίκησις ἥδε εἰσαγωγή συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου ἱερέως τοῦ Σουγδουρῆ. 3. Арк. 90-108. Εὐνάμια τοῦ ἀνθρώπου.

Шифр: 189-р, 285/с.

[Збірник, XVIII ст.]

Зміст:

1. Арк. 1-47b. Філософські твори святого Іоанна Дамаскіна.
2. Арк. 49-88. Повний виклад і вступ до вчення Аристотеля про логіку, складене священником Георгієм Сугдурі.
3. Арк. 90-108. Пізнання людини.

Збірник XVIII ст. містить такі рукописи: 1. Твори візантійського богослова і філософа Іоанна Дамаскіна (675-753). 2. Виклад і тлумачення логічних трактатів Аристотеля, складені ієреєм Георгієм Сугдурі (1682-1715). 3. Збірник невеликих за обсягом філософських творів ("Пізнання людини", "Похвала видінню", "Діалог розуму і мудрості" та ін.) невідомого автора.

Рукопис написаний середньогрецькою мовою, різними почерками, без книжкових прикрас. Розмір аркуша – 195 x 150, обсяг – 109 арк.; книга гарно збереглась, обкладинка картонна, зі шкіряним корінцем і ріжками (поч. XIX ст.). Рукопис має штамп „У.Х.”.

[Сборник, XVIII в.]

Содержание:

1. Лл. 1-47b. Философские сочинения святого Иоанна Дамаскина.
2. Лл. 49-88. Полное изложение и введение в учение Аристотеля о логике, составленное священником Георгием Сугдурі.
3. Лл. 90-108. Познание человека.

Сборник XVIII в. включает следующие рукописи: 1. Произведения византийского богослова и философа Иоанна Дамаскина (675-753). 2. Изложение и толкование логических трактатов Аристотеля, составленное иереем Георгием Сугдурі (1682-1715). 3. Сборник небольших по объему философских произведений ("Познание человека", "Похвала видению", "Диалог ума и мудрости" и др.) неизвестного автора.

Рукопись написана среднегреческим языком, разными почерками, без книжных украшений; размер листа – 195 x 150, объем – 109 л.; книга хорошей сохранности. переплет картонный, с кожаным корешком и уголками (нач. XIX в.). Рукопись имеет штамп „У.Х.”.

[Collection, XVIII cent.]

Contents:

1. Ff. 1-47b. Philosophical works by St. John of Damascus.
2. Ff. 49-88. Complete text and introduction to Aristotles treatise about logic, compiled by priest George Sugdury.
3. Ff. 90-108. Cognition of a man.

The collection of the XVIII cent. includes the following manuscripts: 1. The works by Byzantine theologian and philosopher John of Damascus (675-753). 2. Exposition and interpretation of the logical treatises of Aristotle, compiled by priest George Sugdury (1682-1715). 3. The collection of the philosophical works of small size ("Cognition of a man", "Praise to vision", "Dialogue between intellect and wisdom" etc) by an unknown author.

The manuscript is written in middle Greek, in different handwritings, without book decorations; 195 mm x 150 mm, volume- 109 ff.; the book is well preserved, cardboard binding with leather spine and corners (beginning of the XIX cent.). Has a stamp "Y.X." i.e. "University of Kharkov".

16. Κήπος ὁσθῶν: [Збірник]. - 1781. Бухарест.

Шифр: 92-р, 123/с.

Сад квітів: [Збірник]. - 1781. Бухарест.

Збірник повчальних християнських текстів (арк. 5-598), що включає уривки з життів святих, проповіді на різні теми, промови "виголошені найсвятішим і найученішим" Іраклієм ("Про святого Антонія", "Про Григорія Богослова", "Про святого Варфоломія" та ін.), уривки з Біблії та ін. Арк. 1-4 не містять тексту. Час і місце створення рукопису – 1781 р., "у Бухаресті" – зазначено в тексті на арк. 5.

Рукопис написаний середньогрецькою мовою, одним почерком, без книжкових прикрас. Оправа картонна, зі шкіряним корінцем та ґрижками. Книга пошкоджена. Розмір аркуша – 236 x 163; обсяг – 600 арк. Рукопис на папері.

Сад цвeтoв: [Сборник]. - 1781. Бухарест.

Сборник нравоучительных христианских текстов (лл.5-598), включающий в себя отрывки из житий святых, проповеди на различные темы, речи "pronнесенные святейшим и ученейшим" Ираклием ("О святом Антонии", "О Григории Богослове", "О святом Варфоломее" и др.), отрывки из Библии и др. Лл. 1-4 не содержат текста. Время и место создания рукописи – 1781 г., "в Бухаресте" - указано в тексте на л.5.

Рукопись писана среднегреческим языком, одним почерком, без книжных украшений. Переплет картонный, с кожаным корешком и уголками. Книга ветхая. Размер листа – 236 x 163; объем – 600 л. Рукопись на бумаге.

Garden of flowers: [Collection]. - 1781. Bucharest.

The collection of deifying Christian texts (ff.5-598), including fragments from the Lives of the Saints, sermons on various themes, speeches delivered by "the most educated

and most holy" Irakliy ("About St. Anthony", "About Gregory of Nazianzus", "About St. Bartholomew" etc), the fragments from the Bible etc. Ff.1-4 do not contain any text. The time of writing of the manuscript - 1781 "in Bucharest" as it is indicated in the text on f. 5.

The manuscript is written in middle Greek, in one and the same handwriting, without book decorations. Cardboard binding with leather spine and corners. The book is dilapidated. 236 mm x 163 mm, volume - 600 ff. Written on paper.

17. [Збірник, XVIII ст.]

Зміст: 1. Арк. 2-21. Σημειώματα ἐκ τῶν [τοῦ] Κορεσίου θεολογικῶν. - [XVIII ст.] 2. Арк. 22-65. Κυρίου Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου τετράστιχα ἱαμβικὰ καὶ ἥρωϊκὰ εἰς τὰ κεφαλαιωδῶς ῥηθέντα ἐν τῇ παλαιᾷ πάσᾳ γραφῇ [καὶ] τοῦ αὐτοῦ τετράστιχα εἰς τὰ κεφαλαιωδῶς ῥηθέντα ἐν τῷ κατὰ Μαθθεῖον εὐαγγελίῳ. - [XVIII ст.] 3. Арк. 67-165. Συνθέματα ἀναγκαῖα ἐκ τῶν περὶ τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως. - 1767. 4. Арк. 166-177. Συνθέματα ἐκ τῶν περὶ οὐρανοῦ. - [XVIII ст.] 5. Арк. 178-188. Συνθέματα ἐκ τῶν περὶ γεννήσεως καὶ φθορᾶς. - [XVIII ст.] 6. Арк. 190, 191 містять граматичний текст (про дифтонги); очевидно, ці аркуші випали з тексту, що починається на арк. 192b. 7. Арк. 192a має напис: ἀγαθὰ τὸ δόγμα αὐτῆς μεγαλδότης, μεγάλης ἱμπερατορίους, Κυρίας κυρίας Ἐκαθερίνης Ἀλεξιοῦνης αὐτοκρατορίους ("за благим рішенням Її Імператорської Величності Катерини Олексіївни самодержиці"). 8. Арк. 192b-205. Περί ὁρθογραφίας τῶν ῥημάτων. - [XVIII ст.] 9. Між арк. 205 і 206, а також 207 і 208, 209 і 210, очевидно, загублені сторінки (текст або не має початку, або обривається). Арк. 206-209 містять фрагменти тексту про імена і про тлумачення "найкращої книги" (очевидно, Біблії). - [XVIII ст.] 10. Арк. 210 "проба пера".

Шифр: 34-p, 64/c.

[Збірник, XVIII ст.]

Зміст:

1. Арк. 2-21. Тлумачення теології Коресія. - [XVIII ст.]
2. Арк. 22-65. Пана Феодора Продрома ямбічні і героїчні чотиривірші на основні теми Старого Завіту і Євангелія від Матфея. - [XVIII ст.]
3. Арк. 67-165. Необхідні відомості з "Фізики" [Арістотеля]. 1767.
4. Арк. 166-177. Відомості з трактату [Арістотеля] "Про небо". - [XVIII ст.]
5. Арк. 178-188. Відомості з трактату [Арістотеля] "Про виникнення і зникнення". - [XVIII ст.]
6. Арк. 190, 191 містять граматичний текст (про дифтонги); очевидно, ці аркуші випали з тексту, що починається на арк. 192b.
7. Арк. 192a містить напис: ἀγαθὰ τὸ δόγμα αὐτῆς μεγαλδότης, μεγάλης ἱμπερατορίους, Κυρίας κυρίας Ἐκαθερίνης Ἀλεξιοῦνης αὐτοκρατορίους ("за благим рішенням Її Імператорської Величності Катерини Олексіївни самодержиці").
8. Арк. 192b-205. Про правопис. - [XVIII ст.]

9. Між арк. 205 і 206, а також 207 і 208, 209 і 210, очевидно, загублені сторінки (текст або не має початку, або обривається). Арк. 206-209 містять фрагменти тексту про імена і про тлумачення “найкращої книги” (очевидно, Біблії). - [XVIII ст.]

10. Арк. 210 “проба пера”.

Рукописний збірник XVIII ст., на першому аркуші якого розміщено нерозбірливий текст, включає: 1. Богословський трактат про “Буття” (першу книгу Старого Завіту), на основі твору Георгія Коресія (1570-1660). 2. Чотиривірші на біблійні теми (“Про шостий день Творення”, “Про погибель Содому”, “Про продаж Іосифа”, “Про Мойсея, посланому до фараона”, “Про взяття Єрихона”, “Про Самсона, що вбив лева” та ін.). 3. Короткий виклад основних філософських понять, заснований на творі Арістотеля “Читання природи” (“Фізика”); час закінчення рукопису 20 грудня 1767 р. у Бухаресті (зазначено на арк.165b). 4. Короткий виклад основних філософських понять, заснований на творі Арістотеля “Про небо”. 5. Короткий виклад основних філософських понять, заснований на творі Арістотеля “Про виникнення і знищення”. Восьма частина рукописного збірника містить невеликий трактат про грецьку мову і грецьку орфографію.

Рукопис написаний середньогрецькою мовою, різними почерками, без книжкових прикрас. Оправа картонна, зі шкіряним корінцем і ріжками, пошкоджена, але аркуші рукопису у гарному стані. Розмір аркуша - 235 x 173, крім двох аркушів розміром 225 x 165 ; обсяг – [210] арк. Рукопис на папері.

Можливо, цей рукопис, як і деякі, інші належали Каразіну Назару Олександровичу, батькові засновника Харківського університету Каразіна Василя Назаровича (див. „Вступ”).

[Сборник, XVIII в.]

Содержание:

1. Лл. 2-21. Толкование теологии Коресия. - [XVIII в.]
2. Лл. 2265. Господина Феодора Продрома ямбические и героические четверостишия на основные темы Ветхого Завета и Евангелия от Матфея. - [XVIII в.]
3. Лл. 67 165. Необходимые сведения из “Физики” [Аристотеля]. 1767.
4. Лл. 166- 177. Сведения из трактата [Аристотеля] “О небе”. - [XVIII в.]
5. Лл. 178-188. Сведения из трактата [Аристотеля] “О возникновении и уничтожении”. - [XVIII в.]
6. Лл. 190, 191 содержат грамматический текст (о дифтонгах); по-видимому, эти листы выпали из текста, начинающегося на Л.192b.
7. Л. 192a содержит надпись: ἀγαθὰ τὸ δόγμα αὐτῆς μεγαλδό.τος, μεγὰ λης ἱμπερατορίους, Κυρίας κυρίας Εκατερίνης Αλεξιούνης αὐτοκρατορί ους (“по благовому решению Ее Императорского Величества Екатерины Алексеевны самодержицы”).
8. Лл. 192b 205. О правописании. - [XVIII в.]
9. Между лл. 205 и 206, а также 207 и 208, 209 и 210, по-видимому, утеряны страницы (текст либо не имеет начала, либо обрывается). Л.206-209 содержат

фрагменты текста об именах и о толковании “наилучшей книги” (по-видимому, Библии). - [XVIII в.]

10. Л. 210 “проба пера”.

Рукописный сборник XVIII в., на первом листе которого находится нечитабельный текст, включает: 1. Богословский трактат о “Бытии” (первой книге Ветхого Завета), основанный на сочинении Георгия Коресия (1570-1660). 2. Четверостишия на библейские темы (“О шестом дне Творения”, “О гибели Содома”, “О продаже Иосифа”, “О Моисее, посланном к фараону”, “О взятии Иерихона”, “О Самсоне, убившем льва” и др.). 3. Краткое изложение основных философских понятий, основанное на сочинении Аристотеля “Чтение природы” (“Физика”); время окончания рукописи 20 декабря 1767 г. в Бухаресте (указано на л.165b). 4. Краткое изложение основных философских понятий, основанное на сочинении Аристотеля “О небе”. 5. Краткое изложение основных философских понятий, основанное на сочинении Аристотеля “О возникновении и уничтожении”. Восьмая часть рукописного сборника содержит небольшой трактат о греческом языке и греческой орфографии.

Рукопись написана на среднегреческом языке, разными почерками, без книжных украшений; переплет картонный, с кожаным корешком и уголками, ветхий, но листы рукописи в хорошем состоянии; размер листа – 235 x 173, кроме двух листов размером 225 x 165, объем – 210 л. Рукопись на бумаге.

Вероятно, эта рукопись, как и некоторые другие, принадлежала Каразину Назару Александровичу, отцу основателя Харьковского университета Каразина Василия Назаровича (см. „Введснис”).

[Collection, XVIII cent.].

Contents:

1. Ff. 2-21. Interpretations of Corethey theology. - [XVIII cent.].
2. Ff. 22-65. Iambic and heroic quatrains by Sir Theodor Prodrom on basic themes of the Old Testament and the Gospel of St. Matthew. - [XVIII cent.].
3. Ff. 67-165. Necessary knowledge from “Physics” [of Aristotle]. - 1767.
4. Ff. 166-177. Knowledge from the treatise [of Aristotle] “On the Heavens”. - [XVIII cent.].
5. Ff. 178-188. Knowledge from the treatise [of Aristotle] “On Generation and Corruption”. - [XVIII cent.].
6. Ff. 190, 191 contain grammatical text (about diphthongs); these leaves apparently fell out of the text beginning on f.192b.
7. F. 192 contains an inscription $\delta\gamma\alpha\theta\acute{\alpha}\tau\omicron\delta\omicron\gamma\mu\alpha\ \alpha\upsilon\tau\eta\varsigma\ \mu\epsilon\gamma\alpha\lambda\delta\acute{o}\tau\omicron\varsigma,\ \mu\epsilon\gamma\acute{\alpha}\lambda\eta\varsigma\ \imath\mu\pi\epsilon\rho\alpha\tau\omicron\rho\iota\omicron\upsilon\varsigma,\ \text{K}\upsilon\rho\iota\acute{\alpha}\varsigma\ \text{k}\upsilon\rho\iota\acute{\alpha}\varsigma\ \text{E}\kappa\alpha\theta\epsilon\rho\iota\eta\nu\eta\varsigma\ \text{A}\lambda\epsilon\chi\iota\omicron\upsilon\eta\nu\eta\varsigma\ \alpha\upsilon\tau\omicron\kappa\rho\alpha\tau\omicron\rho\iota\omicron\upsilon\varsigma$ (“of good decision of Her Imperial Majesty Yekaterina Alekseyevna autocrat”).
8. Ff.192b-205. About orthography. - [XVIII cent.].
9. Between ff.205 and 206 as well as between ff.207 and 208, 209 and 210, apparently the pages were lost (the text is either without beginning or is cut short suddenly). Ff.206-209 contain fragments of the text about names and interpretations of “the best book” (apparently the Bible). - [XVIII cent.].

10. F. 210 - "attempts at writing".

The handwritten collection of the XVIII cent., with an unreadable text on the first page, includes: 1. The theological treatise about "Genesis" (the first book of the Old Testament) based on George Coretheys (1570-1660) work. 2. Quatrains on biblical themes ("About the sixth day of Creation", "About ruin of Sodom", "About sale of Joseph", "About Moses, sent to Pharaoh", "About the capture of Jericho", "About Samson killed a lion" etc. 3. A brief account of the basic philosophical concepts based on the work by Aristotle "Reading of nature" ("Physics"); the date of concluding the manuscript - December 20, 1767 in Bucharest (indicated on f.165b). 4. A brief account of the basic philosophical concepts based on Aristotle work "On the Heavens". 5. A brief account of the basic philosophical concepts based on Aristotle work "On Generation and Corruption". The eighth part of the handwritten collection contains a small treatise about Greek language and Greek spelling.

The manuscript is written in middle Greek, in different handwritings, without book decorations, cardboard binding with leather spine and corners, dilapidated, but the leaves of the manuscript are well preserved; 235 mm x 173 mm, two leaves 225 mm x 165 mm, volume - 210 ff. Written on paper.

This manuscript, like some others, probably belonged to Nazar Oleksandrovich Karazin, father of the founder of Kharkiv University Vasyl' Nazarovich Karazin.

**18. Τοῦ σοφωτάτου Κορυδαλλέως ὑπόμνημα
συνοπτικὸν καὶ ζητήματα εἰς τὴν περὶ οὐρανοῦ
πραγματεῖαν. [XVIII ст.]**

Шифр: 287-p, 390/c.

**Наймудрішого Корідаллея повний коментар та дослідження вчення
[Арістотеля] про небо. [XVIII ст.]**

Критико-філософський коментар до знаменитого трактату Арістотеля "Про небо", в якому розглядаються структура космосу та особливості верхнього ("надмісячного") і нижнього ("підмісячного") світів.

Коментареві передує віршована присвята Гавриїлові, митрополиту Фессалонікійському. Рік створення рукопису встановити не вдалося, можливо, приблизно XVIII ст.

Рукопис написаний середньогрецькою мовою, одним почерком, прикрашений заставкою і буквицями, перший ініціал різнокольоровий; розмір – 215 x 160, обсяг – 124 арк. Оправа картонна зі шкіряним корінцем і ріжками. Книга добре збереглася, має штамп „УХ.”.

**Мудрейшого Коридаллея полный комментарий и исследование учения
[Аристотеля] о небе. [XVIII в.]**

Критико-философский комментарий к знаменитому трактату Аристотеля "О небе", в котором рассматриваются структура космоса и особенности верхнего ("надлунного") и нижнего ("подлунного") миров.

Комментарии предшествует стихотворное посвящение Гавриилу, митрополиту Фессалоникскому.

Год создания рукописи обнаружить не удалось, приблизительно XVIII в.

Рукопись написана на среднегреческом языке, одним почерком, украшена заставкой и буквицами, первый инициал выполнен в цвете, размер 215 x 160, объем 124 л. Переплет картонный с кожаным корешком и уголками. Книга хорошо сохранилась, имеет штамп „У.Х.“.

The wisest Koridalleys complete commentaries and research of the [Aristotle] treatise on heavens. - [XVIII cent.].

The critical and philosophical commentaries on Aristotle well-known treatise "On the Heavens" in which the structure of the cosmos and peculiarities of upper ("overmoon") and lower ("undermoon") worlds are examined.

The commentary is preceded by the poetical dedication to Gavriil, metropolitan of Thessaloniki.

The year of the manuscript writing is unknown, c XVIII cent.

The manuscript is written in middle Greek, in one and the same handwriting, decorated with head ornaments and initials, the first initial is made in colour. 215 mm x 160 mm, volume 124 ff. Cardboard binding with leather spine and corners. The book is well preserved, has a stamp "У.Х." i.e. "University of Kharkov".

19. [Збірник, XVIII ст.]

Зміст: 1. Арк. 2-324, 331-399. Θέματα τοῦ πρώτου εἰδους τῶν ἐνεργητικῶν [Θεοδώρου τοῦ διδασκάλου]. - 1783-1784. 2. Арк. 325-328. Вірші дидактичного характеру невідомого автора. 3. Арк. 400-415. Εμπνεῖαι ἱατρικῶν θαυμαστῶν, συναχθεῖσαι ἐκ διαφόρων ἀρίστων παλαιῶν, καὶ νεῶν. - [XVIII ст.]

Шифр: 80-р, 110/с.

[Збірник]. - [XVIII ст.]

Зміст:

1. Арк. 2-324, 331-399. Положення [вченого Феодора] про головні діючі способи. 1783-1784.

2. Арк. 325-328. Вірші дидактичного характеру невідомого автора.

3. Арк. 400-415. Гідні подиву лікарські тлумачення, вибрані з творів найкращих древніх та сучасних авторів. - [XVIII ст.]

Рукописний збірник XVIII ст. На його форзацах і на аркушах 1 та 416 окремі написи і вірші повчального характеру. Основну частину манускрипту займає, очевидно, один твір граматичного характеру, що складається з дев'яти частин. Роки

створення цих частин 1784, 31 жовтня (зазначений на арк. 263b); 1783, 26 листопада (зазначений на арк. 399). Друга складова частина рукопису, яка розміщена на аркушах 325-328, це вірші дидактичного характеру невідомого автора. Третя компілятивний твір про різні хвороби, має 23 розділи.

Рукопис писаний середньогрецькою мовою, різними почерками; деякі частини рукописного збірника мають заставки, буквиці, кінцівки, виконані кіновар'ю або чорним чорнилом. Оправа картонна, зі шкіряним корінцем і ріжками. пошкоджена, але аркуші рукопису у відносно гарному стані. Розмір аркуша – 228 x 170, обсяг – 416 арк. Рукопис на папері, має штамп „У.Х.”.

[Сборник, XVIII в.]

Содержание:

1. Лл. 2-324, 331-399. Положения [ученого Феодора] о главных действующих способах. - 1783-1784.

2. Лл. 325-328. Стихотворения дидактического характера неизвестного автора.

3. Лл. 400-415. Достойные удивления врачебные толкования, извлеченные из сочинений наилучших древних и современных авторов. - [XVIII в.]

Рукописный сборник XVIII в. На его форзацах и на листах 1 и 416 отдельные надписи и стихи нравоучительного характера. Основную часть манускрипта занимает, по-видимому, одно сочинение грамматического характера, состоящее из девяти частей. Годы создания этих частей 1784, 31 октября (указан на л.263b); 1783, 26 ноября (указан на л. 399). Вторая составная часть рукописи, которая расположена на листах 325-328, это стихотворения дидактического характера неизвестного автора. Третья компілятивне сочинення в 23 главах о различных болезнях.

Рукопись написана на среднегреческом языке разными почерками; некоторые части рукописного сборника имеют заставки, буквицы, концовки, выполненные киноварью или черными чернилами. Переплет картонный, с кожаным корешком и уголками, ветхий, но листы рукописи в относительно хорошей сохранности. Размер листа – 228 x 170, объем – 416 л. Рукопись на бумаге, имеет штамп „У.Х.”.

Collection, XVIII cent.].

Contents:

1. Ff. 2-324, 331-399. Theses [of learned Theodorus] about main acting methods.

2. Ff. 325-328. Poems in didactic style by an unknown author.

3. Ff. 400-415. Medical interpretations, worthy of surprise, extracted from the works of the best ancient and modern authors. - [XVIII cent.].

The handwritten collection of the XVIII cent. On its fly leaves and ff. 1 and 416 there are some separate inscriptions and poems of moralizing nature. A large part of the manuscript is apparently occupied by the work of grammatical character, consisting of nine parts. The years of writing of these parts are 1784, October 31 (indicated on f.263b), 1783, November 26 (indicated on f. 399). The second part of the manuscript placed on

ff.325-328, is a didactic poem by an unknown author. The third part is a compilation in 23 chapters about different diseases.

The manuscript is written in middle Greek, in different handwritings, some parts of the handwritten collection have headpieces, initials, and colophons made in cinnabar or black ink. Cardboard binding with leather spine and corners, dilapidated, but leaves of the manuscript are relatively well preserved. 228 mm x 170 mm, volume- 416 ff. Written on paper, has a stamp "Y.X." i.e. "University of Kharkov".

20. [Збірник, XVIII ст.]

Зміст: 1. С. 1-206. Γεωργίου τοῦ Κορεσίου περὶ ὁμοιοτήτων ἱατρικῶν πρὸς τὰς πνευματικὰς θεραπείας καὶ πρῶτον περὶ μετανοίας. - 1753. 2. С. 209-476. Βιβλίον κατὰ Μωάμεθ, καὶ κατὰ λατινῶν συντεθὲν (ὡς βεβαιοῦσιν οἱ εἰδότες) παρὰ τοῦ σοφωτάτου ἱεροδιδασκάλου Ἀναστασίου τοῦ Γορδίου τοῦ ἐξ ἀγράφων. 1729. 3. С. 503-508. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν βαπτόντων εἰς Ἱεροσόλυμα. - [XVIII ст.] 4. С. 511-517. Νουθεσίας τοῦ βασιδίου ἀθθέντου Ἰωάννου Νικολάου Ἀλεξάνδρου βοεβόδα ὅπου ἐδόθησαν τῷ αὐτοῦ κυρίῳ, κυρίῳ Ἰωάννῃ Κωνσταντίνῳ Νικολάῳ βοεβόδα πρὸ τῆς ἀθθεντείας αὐτοῦ. - 1745. 5. С. 521-559. Ἀνθολόγιον σύντομον περιέχον ἐν αὐτῷ τὴν ὀφειλομένην θεραπείαν ἐκάστης ἀσθενείας. - [XVIII ст.] 6. С. 560. Текст якоїсь молитви (нерозбірливо). 7. С. 561-570. Уривок невідомого історичного твору (про події 1168 р.).

Шифр: 79-р, 109/с.

[Збірник, XVIII ст.]

Зміст:

1. С. 1-206. Георгій Коресій. Про подібність лікувальних засобів, які застосовуються для фізичного та духовного зцілення, і, насамперед, про покаяння. 1753.

2. С. 209-476. Книга про Мухаммеда та про тих, хто сповідує римську віру, складена (щоб знаючі були тверді у вірі) зі слів наймудрішого святого вчителя Анастасія Гордійського. 1729.

3. С. 503- 508. [Твір Анастасія Гордійського] про тих, що йдуть до Єрусалиму. [XVIII ст.]

4. С. 511-517. Наставляння, отримані правителем Іоанном Миколаєм Олександром на початку його правління від його пана Іоанна Костянтина Миколая. 1745.

5. С. 521-559. Короткий збірник, що включає в собі необхідні способи лікування будь-якої хвороби. [XVIII ст.]

6. С. 560. Текст якоїсь молитви (нерозбірливо).

7. С. 561-570. Уривок невідомого історичного твору (про події 1168 р.).

Збірник XVIII ст. складається з семи частин: 1-а частина являє собою богословський трактат, побудований на зіставленні лікувальних засобів, які застосовуються у медицині (цитуються твори лікарів стародавності Гіппократа і

Галена), і духовних практик християнства; 2-а це теологічний трактат про іслам та римсько-католицьку церкву, який має яскраво виражений полемічний характер. Розглядаються також різні теологічні проблеми. Додаток до основного тексту містить у собі уривки з творів Іоанна Златоуста, Юстина, Георгія Коресія, Єфрема Сиріна та ін.; 3-я - релігійний твір про прочан до святих місць у Єрусалимі; 4-а - збірник висловів і повчань релігійного характеру. Дві останні частини не мають конкретної назви.

Рукопис написано середньогрецькою мовою різними почерками, на папері, у доброму стані. Оправа картонна, зі шкіряним корінцем, розмір – 230 x 165, обсяг – [10], 570 с. Рукопис має штамп „У.Х.”.

[Сборник, XVIII в.]

Содержание:

1. С. 1-206. Георгий Коресий. О подобии лечебных средств, применяемых для физического и духовного исцеления, и, прежде всего, о покаянии. 1753.

2. С. 209-476. Книга о Мухаммеде и об исповедующих римскую веру, составленная (чтобы знающие были тверды в вере) со слов мудрейшего святого учителя Анастасия Гордийского. 1729.

3. С. 503- 508. [Сочинение Анастасия Гордийского] об идущих в Иерусалим. [XVIII в.]

4. С. 511-517. Наставления, полученные правителем Иоанном Николаем Александром в начале его правления от его господина Иоанна Константина Николая. 1745.

5. С. 521-559. Краткий сборник, включающий в себя необходимые способы лечения любой болезни. [XVIII в.]

6. С. 560. Текст какой-то молитвы (неразборчиво).

7. С. 561-570. Отрывок неизвестного исторического сочинения (о событиях 1168 г.).

Сборник XVIII в. состоит из семи частей: 1-я часть представляет собой богословский трактат, построенный на сопоставлении лечебных средств, применяемых в медицине (цитируются сочинения врачей древности Гиппократ и Галена), и духовных практик христианства; 2-я это теологический трактат об исламе и римско-католической церкви, имеющий ярко выраженный полемический характер. Рассматриваются также различные теологические проблемы. Приложение к основному тексту включает в себя отрывки из произведений Иоанна Златоуста, Юстина, Георгия Коресия, Ефрема Сирина и др.; 3-я – религиозное сочинение о паломниках к святым местам в Иерусалиме; 4-я – сборник изречений и поучений религиозного характера. Две последние части не имеют конкретного названия.

Рукопись написана на среднегреческом языке, разными почерками, на бумаге, в хорошем состоянии; переплет картонный с кожаными корешком, размер – 230 x 165, объем – [10], 570 с. Рукопись имеет штамп „У.Х.”.

[Collection, XVIII cent.].

Contents:

1. P.1-206. George Corethey. About resemblance of remedies, used for physical and mental recovery, and first of all, about confession. - 1753.
2. P.209-476. The book about Muhammad and about those who professed Rome faith, compiled (in order the learned were firm in their faith) from the words of the wisest holy teacher Anastasius Gordijsky. - 1729.
3. P.503-508. [The works by Anastasius Gordijsky] about those who go to Jerusalem. - [XVIII cent.].
4. P.511-517. Instructions received by ruler John Nickholas Alexander at the beginning of his governing from his master John Constantine Nickholas. - 1745.
5. P.521-559. A concise collection, containing necessary methods of medical treatment of any disease. - [XVIII cent.].
6. P.560. Text of some prayer (illegibly).
7. P.561-570. An extract from the unknown historical work (about the events of 1168).

The collection of the XVIII cent. consists of seven parts: the 1st part is a theological treatise, composed as a comparison of remedies, used in medicine (the works of ancient physicians Hippocrates and Gallen are quoting) and religious practices of Christianity. The 2nd part is a theological treatise on Islam and Roman-Catholic Church, it has a very pronounced polemical character, various theological problems are also observed. An appendix to the main text includes the passages from the works by John Chrysostom, Justin, George Corethey, Efrem Sirin etc. The third part is a religious treatise about pilgrimage to holy places in Jerusalem. The 4th part is the collection of quotations and sermons. Two last parts have no concrete titles. The manuscript is written in middle Greek, in different handwritings, on paper. Well preserved, cardboard binding with a leather spine, 230 mm x 165 mm, volume-[10], 570 p. Has a stamp "Y.X." i.e. "University of Kharkov".

21. Εκκλησιαστική ἱστορία Μελετίου Ἀθηνῶν τοῦ ἐξ Ἰωαννίν. Βιβλ. ᾠ-ῆ. - XVIII ст.

Шифр: 265-p, 365/c.

Мелетій Афіньський. Історія церкви. [Т.1]. Вступ. Книги 1-8. - XVIII в.

Рукопис є першим томом твору Мелетія Афіньського "Історія церкви". Він охоплює величезний період від "часів Адама" до кінця XVII ст. Історія християнської церкви розглядається поряд з політичною історією Західної і Східної Європи (включаючи Росію), арабського халіфату та турецького султанату. Кн.1-8 описують події I-VIII ст., від правління римського імператора Августа і Різдва Ісуса Христа до сьомого Всесвітнього собору в Нікеї (787 р.). Арк. [I-III] не містять тексту, на арк. [IV-XI] - зміст 1-8 книг. Посторінкова пагінація починається с 12-го аркуша.

Рукопис написано середньогрецькою мовою, на папері, двома красивими розбірливими почерками (кн. 1-2 писала одна людина, кн.3-8 - інша, без книжкових прикрас. Оправа картонна, зі шкіряним корінцем і ріжками (поч.XIX ст.). Розмір

аркуша – 327 x 210, обсяг – [IV-XI], 654с. Манускрипт у гарному стані, має штамп „У.Х.”.

Мелетий Афинский. История церкви. [Т.1]. Введение. Книги 1-8. - XVIII в.

Рукопись является 1-м томом сочинения Мелетия Афинского “История церкви”. Она охватывает огромный период от “времен Адама” до конца XVII в. История христианской церкви рассматривается наряду с политической историей Западной и Восточной Европы (включая Россию), арабского халифата и турецкого султаната. Кн.1-8 описывают события I-VIII вв., от правления римского императора Августа и Рождества Иисуса Христа до седьмого Вселенского собора в Никее (787 г.). Листы [I-III] не содержат текста. [IV-XI]- оглавление 1-8 книг. С листа XII начинается постраничная пагинация.

Рукопись написана на среднегреческом языке, на бумаге, двумя красивыми переперками (кн. 1-2 писал один переписчик, кн.3-8 - другой), без книжных украшений. Переплет картонный, с кожаным корешком и уголками (нач. XIX в.). Размер листа – 327 x 210, обсяг – [I-XI], 654с. Манускрипт в хорошем состоянии, имеет штамп „У.Х.”.

Meletius of Athens. History of Church [T.1]. Introduction. Books 1-8. XVIII cent.

The manuscript is the first volume of the work by Meletius of Athens “History of Church”. It takes in a vast period of time - from “times of Adam” to the end of the XVII cent. The history of Christian Church is examined along with political history of Western and Eastern Europe (including Russia), Arab caliphate and Turkish sultanate. Books 1-8 describe the events of I-VIII c., from the time of Roman emperor Augustus reign and Birth of Jesus Christ to the seventh Ecumenical council in Nicaea (787). Ff. [I-III] have no text, [IV- XI] - the table of contents of books 1-8. From f. XII the paginal numbering begins.

The manuscript is written in middle Greek, on paper, in two beautiful handwritings (books 1-2 were written by one rewriter, books 3-8 - by the other rewriter). without book decorations. Cardboard binding with leather spine and corners (beginning of the XIX cent.), 327 mm x 210 mm. volume- [I-XI], 654 p. The manuscript is well preserved, has a stamp “У.Х.” i.e. “University of Kharkov”.

22' Εκκλησιαστικὴ ἱστορία Μελετίου Ἀθηνῶν τοῦ ἐξ Ἰωαννῖν. Βιβλ. θ- ιζ ... - XVIII в.

Шифр: 109-р, 145/с.

Мелетій Афіньський. Історія церкви. [Т.2]. Книги 9-17. - XVIII в.

Кн.9-17 “Історії церкви” Мелетія описують події VIII-XVII ст., від правління візантійського імператора Никифора Ставрикія до Реформації у Західній Європі,

воцаріння Петра Першого в Росії та правління турецького султана Мустафи II. Аркуші [I-II] не містять тексту, арк. III-X зміст 9-17 книг. З аркуша XI починається постронкова пагінація. С.11-14 текст Книги 9 "Історії" Мелетія (ці два аркуші випали з основного тексту та вклеєні перед змістом 9-ї книги).

Рукопис писаний середньогрецькою мовою, на папері, одним почерком (тим другим переписувачем, що писав другу частину першого тому), без книжкових прикрас. Оправа картонна, зі шкіряним корінцем і ріжками (поч. XIX ст.). Розмір аркуша – 327 x 210, обсяг – [I-X] 632 с. Манускрипт у гарному стані, має штамп „У.Х.”.

Мелетий Афинский. История церкви. [Т.2]. Книги 9-17. – XVIII в.

Кн.9-17 "Истории церкви" Мелетия описывают события VIII-XVII вв., от правления византийского императора Никифора Ставрикия до Реформации в Западной Европе, воцарения Петра Первого в России и правления турецкого султана Мустафы II. Листы [I-II] не содержат текста, на лл. III-X оглавление 9-17 книг. С листа X начинается постраничная пагинация. С.11-14 текст кн. 9 "Истории" Мелетия (эти два листа выпали из основного текста и вклеены перед оглавлением 9-й книги.)

Рукопись написана на среднегречком языке, на бумаге, одним почерком (тем вторым переписчиком, что писал вторую часть первого тома), без книжных украшений. Переплет картонный, с кожаным корешком и уголками (нач. XIX в.). Размер листа – 327 x 210, объем – [IX], 632 с. Манускрипт в хорошем состоянии, имеет штамп „У.Х.”.

Meletius of Athens. History of Church.[T.2]. Books 9-17. – XVIII cent.

Books 9-17 of "History of Church" by Meletius describe the events of VIII-XVIII cent., from Byzantine emperor Nicephorus Stavrikiy reign to the Reformation in Western Europe, coming to the throne of Peter the Great in Russia and Turkish sultan Mustafa II reign. Ff. [I-II] do not contain text, on ff. III-X there is a table of contents of books 9-17. From f. X the paginal numbering begins. From p.11-14 - text of the book 9 of "History of Church" by Meletius (these two leaves fell out from the basic text and were stuck in before the table of contents of the book 9).

The manuscript is written in middle Greek, on paper, in one and the same handwriting (of the rewriter who wrote the second part of the first volume), without book decorations. Cardboard binding with leather spine and corners (beginning of the XIX cent.). 327 mm x 210 mm, volume [IX], 632 p. The manuscript is well preserved, has a stamp "У.Х." i.e. "University of Kharkov".

23. Εκκλησιαστικὴ ἱστορία Μελετίου Ἀθηνῶν τοῦ ἐξ Ἰωαννῖν. Βιβλ. ᾠ-η. – XVIII ст.

Шифр: 108-р, 144/с.

Мелетій Афіньський. Історія церкви. [Т.1]. Вступ. Книги 1-8. – XVIII ст.
46

**Манускрипт являє собою дублетний список 1-го тому рукопису:
265-р, 365/с.**

Рукопис написаний середньогрецькою мовою, на папері, одним почерком, без книжкових прикрас. Оправа картонна, обтягнута коричневою шкірою (поч. XIX ст.). Розмір аркуша – 320 x 220, обсяг – [II, 328, II] арк. Манускрипт у гарному стані, має штамп „У.Х.”.

Мелетий Афинский. История церкви. [Т.1]. Введение. Книги 1-8. - XVIII в.

**Манускрипт представляет собой дублетный список 1-го тома рукописи:
265-р, 365/с.**

Рукопись написана на среднегреческом языке, на бумаге, одним почерком, без книжных украшений. Переплет картонный, обтянутый коричневой кожей (нач. XIX ст.). Размер листа – 320 x 220, объем – [II, 328, II] л. Манускрипт в хорошем состоянии, имеет штамп „У.Х.”.

Meletius of Athens. History of Church. [T.1]. Introduction. Books 1-8. XVIII cent.

The manuscript is a duplicate list of the first volume of the manuscript 265-p, 365/c.

The manuscript is written in middle Greek, on paper, in one and the same handwriting, without book decorations. Cardboard binding covered with brown leather (beginning of the XIX cent.). 320 mm x 220 mm, volume [II, 328, II] f. The manuscript is well preserved, has a stamp “У.Х.” i.e. “University of Kharkov”.

24. Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία Μελετίου Ἀθηνῶν τοῦ ἐξ Ἰωαννῖν. Βιβλ. θ- ιζ̣... - 1747.

Шифр: 107-р, 143/с.

Мелетій Афі́нський. Історія церкви. [Т.2]. Книги 9-17. 1747.

**Манускрипт являє собою дублетний список 2-го тому рукопису:
265-р, 365/с**

Рукопис писаний середньогрецькою мовою, на папері, одним почерком (почерк того переписувача, що писав перший том цього списку, тобто отця Димитрія Антонія), без книжкових прикрас. Оправа картонна, обтягнута коричневою шкірою (поч. XIX ст.). Розмір аркуша – 320 x 218, обсяг – [II, 328, I] арк. Манускрипт у гарному стані, має штамп „У.Х.”.

Час створення рукопису – 1747 рік. На арк.328 є такий надпис: σύγγραπται χειρὶ Δημητρίου πατρὸς(?) Αντωνίου τοῦ ἐξ Ἰωαννῖν ... τὸ αψιμζ ἀνυγούστου 6.

(“написано рукой отца(?) Димитрія Антонія з монастиря Св. Іоанна у 1747 році, серпня 6”).

Мелетий Афинский. История церкви. [Т.2]. Книги 9-17. 1747.

Манускрипт представляет собой дублетный список со 2-го тома рукописи: 265-р, 365/с.

Рукопись написана на среднегреческом языке, на бумаге, одним почерком (почерк того переписчика, который писал первый том, то есть отца Димитрія Антонія), без книжных украшений. Переплет картонный, обтянут коричневой кожей (нач. XIX ст.). Размер листа – 320 x 218, объем – [II, 328, I] арк. Манускрипт в хорошем состоянии, имеет штамп „У.Х.”.

Время создания рукописи 1747 г. На арк.328 - такая надпись: σύγγραπται χειρὶ Δημητρίου πατρὸς(?) Αντωνίου τοῦ ἐξ Ἰωαννῶν ... τὸ αψμζ αὐγουστου 6. (“написан рукой отца(?) Димитрія Антонія из монастыря Св. Иоанна в 1747 году, августа 6”).

Meletius of Athens. History of Church. [T.2]. Books 9-17. – 1747.

The manuscript is a duplicate list from the second volume of the manuscript рукописи 265-р, 365/с.

The manuscript is written in middle Greek, on paper, in one and the same handwriting (of the rewriter who wrote the first volume, i.e. father Dmitriy Anthony), without book decorations. Cardboard binding covered with brown leather (beginning of the XIX cent.). 320 mm x 218 mm, volume - [II, 328, I] ff. The manuscript is well preserved, has a stamp “У.Х.” i.e. “University of Kharkov”.

The Year of the manuscript writing is 1747. On f.328 there is the following inscription σύγγραπται χειρὶ Δημητρίου πατρὸς(?) Αντωνίου τοῦ ἐξ Ἰωαννῶν ... τὸ αψμζ αὐγουστου 6. (“written by the hand of father (?) Dimitry Anthony from St. John monastery in 1747, August 6”).

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

арк. - аркуш

в. - век

вв. - века

г. - год

гг. - годы

див. - дивись

др. - другие

зв. - зворот

ін. - інший

нач. - начало

об. - оборот

поч.- початок

БАН бібліотека АН Росії

ст. - століття

ХНУ- Харківський національний університет ім.В.Н.Каразіна

ЦНБ АН УРСР Центральна наукова бібліотека ім. В.І.Вернадського Академії наук Української РСР

ЦНБ ХНУ Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім.В.Н.Каразіна

ПОКАЖЧИК ІМЕН

Авакум, один із пророків 2

Август (63 до н.е.- 14 н.е.), римський імператор 21

Авель, біблійний персонаж, другий син біблійних прабатьків людей Адама й Єви, пастух 2

Адам, біблійний персонаж, прабатько людського роду 21

Анастасій Гордійський (VI в. ?) 20

Андрій, архієпископ Критський, гімнограф 2

Андроник, (IV в.), ігемон 12

Антоній святий (ок.251- 356), отець чернецтва 16

Арат (310 245 до н.е.), давньогрецький поет 1

Арістофан (445 386 до н.е.), визначний давньогрецький драматург, поет 12

Арсеній Суханов (?? - 1668), ієромонах, будівельник Троїце-Сергієва Богоявленського монастиря, келар Троїце-Сергієвої лаври, їздив у Грецію для придбання грецьких рукописів і друкованих книг 1

Арістотель (384 322 до н.е.), видатний давньогрецький філософ 12,15,17,18

Афанасій Великий (ок.295- 373), архієпископ Олександрійський, діяч християнської церкви, найбільший богословський авторитет 12

Афтоній (III IV вв.), оратор, учитель риторики 3, 11

Белен де Баллю Яков Якович (1753 - 1815), проф. по кафедрі грецької мови і словесності у Харківському університеті, перший бібліотекар університетської бібліотеки 1

Василій Великий (330 - 379), архієпископ Кесарійський, всесвітній отець, учитель церкви, православний богослов 5, 10

Варфоломій, один з 12 апостолів Христа 16

Герасим Влах, 3

Гавриїл (XVII в.), митрополит Фессалонікійський 18

Гален Клавдій (ок. 130 - ок. 200), славнозвісний римський лікар 20

Георгій, священник 12

Георгій із Трики, власник рукопису 2

Георгій Еносський 7

Гіппократ (ок. 460 - 377 до н.е.), основоположник античної медицини, видатний лікар Давньої Греції 20

Григорій Назіанзін (Богослов) (328 - 390), великий отець церкви і всесвітній учитель 2, 12, 16

Григорій Нісський (334- 394), отець і вчитель церкви, молодший брат Василя Великого 5, 10

Даніїл, пророк, останній з 4-х великих єврейських пророків, що жив в епоху вавілонського полону 2

Димитрій Антоній, отець з монастиря святого Іоанна, переписувач рукопису 23, 24

Джунковський Павло Петрович, предводитель дворянства Костянтиноградського повіту Полтавської губернії, вихованець Харківського університету, що подарував йому в 1896 р. багате книжкове зібрання 12

Джунковський Степан Семенович (1762— 1839), російський вчений, перший збирач бібліотеки Джунковських і власник рукопису 12

Євстафій (IV в.), антиохійський, святий 12

Єфрем, Єфрем Сирін (IV), учитель церкви 3, 20

Іоанн (VI в.), настоятель Раїфського монастиря 10

Іоанн Дамаскін (кін. VII - ок. 745), святий, богослов "златоструминний" і гімнограф 15

Іоанн Златоуст (347- 407), святий, архієпископ Константинопольський, отець і вчитель церкви IV в. 20

Іоанн Лествичник (ок. 526 - ок.606), ігумен монастиря на горі Синай, автор знаменитої "Лествиці райської" 10

Іоанн Микола Олександр (XVIII в.), воевода Угровлахії 20

Іоанн Костянтин Микола (XVIII в.), пан воеводи Угровлахії Іоанна Миколи Олександра 20

Іосиф, біблійний персонаж 17

Іосиф (XIV - XV вв.), патріарх Константинопольський 9

Іосиф, прозваний Бриєннієм (XIV - XV вв.), Іосиф Бриєнний, візантійський богослов, учитель церкви 9

Іраклій, 16

Іраклій (XVIII в.), архімандрит, святий Великороської митрополії власник рукопису 10

Каїн, старший син прабатька людського роду Адама, землепашець, 2

Каразін Василь Назарович (1773 - 1842), громадський діяч, засновник Харківського університету („Вступ”)

Каразін Назар Олександрович (1731 - 1783), батько засновника Харківського університету Каразіна В.Н., власник деяких грецьких рукописів 17

Кассія, 10

Катерина Олексіївна (1729- 1796), Катерина II, імператриця Росії 17

Кириак, 10

Кирило Олександрійський (412 - 444), архієпископ Олександрійський, 2

Клеомед (I II вв.), давньогрецький астроном 1

Коридалей Феофіл, Коридал(л)евс (1560 - 1646), філософ, богослов 11

Корисей, Корессі Георгій (1570 - 1660), філософ, богослов 17

Лібаній, Ліваній (314 ок.393), ритор, сучасники називали його “малим Демосфеном” 12

Маврокордато Олександр (1641 - 1709), драгоман Оттоманської Порти 14

Мануїл Палеолог (1391 - 1425), Мануїл II Палеолог, імператор 9

Матфей, один з 12 апостолів, під його ім'ям відомо “Євангеліє” 17

Маттеї Фрідріх Християн (1744 - 1811), німецький вчений- еллініст („Вступ”)

Мелетій (1661 -1714), митрополит Афінський, автор “Історії церкви” 21, 22

Мойсей, біблійний законодавець 17

Мустафа II (1664 -1704), турецький султан 22

Мухаммед - Магомет (ок.570 - 632), засновник ісламу 20

Никифір Ставрикій (VIII в.), візантійський імператор 22

Нікомах (ок. 100 р.), давньогрецький математик 1

Никон (1605 - 1681), патріарх Московський, церковний реформатор, („Вступ”), 1

Ніл (1379 -1388), чернець, патріарх Константинопольський 2

Олімпіодор (VI ст.), грецький філософ та астролог 2

Павло, ігумен Євергетидського монастиря 7

Петро I (1672 - 1725), імператор Росії 22

Піфагор (580 - 500 до н.е.), давньогрецький філософ і математик 12

Продром Феодор (XII в.), візантійський письменник 17

Самсон, що убив лева, давньоєврейський міфічний герой 17

Серафім з міста Филиппа, патріарх Константинопольський, власник рукопису 5

Симеон, теолог, 10

Соломон, біблійний цар 2

Сугдурі Георгій (1682 - 1715), філософ, богослов 15

Феодор, учений, граматик 19

Філон Олександрійський, філософ епохи еллінізму 2

Фокілід (VI до н.е.), давньогрецький поет 12

Еммануїл, священик 3

Емпорокоміт Христофор, ієромонах 11

Юстин (I II вв.), римський письменник 20

Ямпольський Семен Лаврентійович, колезький радник, поштмейстер у Константинополі, власник рукопису 12

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Афон - свята гора в Греції 1
Бухарест - місто 16
Гераса - місто в Греції 1
Греція - 1, 12,
Єрихон - одне з найдавніших міст у Палестині 17
Єрусалим - біблійно-іудейське і сучасне місто 20
Константинополь - місто 8, 9, 12
Монастирі:
 Афонський Ватопедський монастир Греція 1
 Евергетидський монастир - у Константинополі 7
 Раїфський монастир - 10
 Монастир Святого Іоанна - 24
Нікея - місто в Малій Азії 21
Росія - 13
 Санкт-Петербург - місто 12
Синай - півострів і гора 10
Содом - біблійний давньопалестинське місто 17
Трикка - місто в Греції 2
Філіппополіс (місто Філіппа) - місто в Македонії 5

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Греческие рукописи / Сост. И.Н.Лебедева.- Л.:Наука,1973.- 242 с.- (Описание рукописного отдела Библиотеки АН СССР; Т.5).

Грецькі актові документи і листи: 3 фондів ЦНБ ім. В.І.Вернадського АН УРСР:Каталог рукописів XVI- XIX ст. / АН УРСР;Уклад.С.К.Чернухін.- К., 1991.- 54 с.- (Наук.-довід. вид. з історії України).

Коцевалов А.С. Греческие, латинские и немецкие рукописи в библиотеке Харьковского государственного университета // Историк-марксист.- 1941.- № 3. - С. 151-153.

Пересветов Р.Т. По следам находок и утрат.- 2-е изд., испр. и доп.- М.:Сов. Россия, 1963.- 264 с. с ил.; 16 л. ил.

Рукописи латинского алфавита XVI-XVII вв./ Сост.И.Н.Лебедева.- Л.:Наука, 1979.- 286 с.- (Описание рукописного отдела Библиотеки АН СССР; Т.6).

Славяно-русские рукописи XIII-XVII вв. в фондах Научной библиотеки им. А.М.Горького Московского государственного университета / Сост. Э.И.Конюхова.- М.: Изд-во МГУ, 1964.- 101с.

Фонкич Б.Л. Греческо-русские культурные связи в XV-XVII вв.: Греческие рукописи в России.- М.:Наука, 1977.- 247 с.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
1. [Збірник, XIV-XV ст.]	6
2. [Збірник, XV-XVI ст.]	8
3. [Збірник, XVII ст.]	12
4. [Збірник, XVII - XVIII ст.]	14
Зібрання священних канонів. [Т.2]. Канони святих апостолів, всесвітніх соборів та інші. [XVII-XVIII ст.]	15
6. [Збірник, XVII-XVIII ст.]	16
7. [Збірник, XVII-XVIII ст.]	18
8. [Збірник, XVII-XVIII ст.]	20
Різні гомілії ченця Іосифа, прозваного Бриєннієм, промовлені ним у Константинополі при царюванні Мануїла Палеолога та при патріаршстві наймудрішого і найсвятішого Іосифа. [XVII-XVIII ст.]	21
10. [Збірник, XVII-XVIII ст.]	22
11. [Збірник, XVIII ст.]	26
12. [Збірник]. - 1721(?) 1727. Греція.	28
[Про риторику, XVII-XVIII ст.]	31
Огляд риторичного мистецтва в питаннях і відповідях, складений наймудрішим і великим оратором Церкви Господньої Олександром Маврохордатом Візантійським. - 1753.	32
15. [Збірник, XVIII ст.]	34
Сад квітів: [Збірник]. - 1781. Бухарест.	35
17. [Збірник, XVIII ст.]	36
Наймудрішого Корідаллея повний коментар та дослідження вчення [Арістотеля] про небо. - [XVIII ст.]	39
19. [Збірник, XVIII ст.]	40
20. [Збірник, XVIII ст.]	42
Мелетій Афіньський. Історія церкви. [Т.1]. Вступ. Книги 1-8. - XVIII в.	44
Мелетій Афіньський. Історія церкви. [Т.2]. Книги 9-17. - XVIII в.	45
Мелетій Афіньський. Історія церкви. [Т.1]. Вступ. Книги 1-8. - XVIII ст. ...	46
Мелетій Афіньський. Історія церкви. [Т.2]. Книги 9-17. - 1747.	47
СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	49
ПОКАЖЧИК ІМЕН	49
ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК	52
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	52